

EUROPA DLA AKTYWNYCH

KWARTALNIK FRSE NR 7 – WIOSNA 2012 – ISSN 2082-2375

Fundusz Polsko-Litewski: sukces dwóch narodów s. 9

Muzealnicy z Wilanowa w poszukiwaniu inspiracji s. 13

Rozmowa z szefem europejskiej sieci ERYICA s. 14

„Erasmus dla wszystkich”: równanie z niewiadomymi

PROGRAMY MŁODZIEŻOWE Propozycja kształtu nowej inicjatywy UE dla młodzieży zawiera rozwiązania, które mogą osłabić dorobek dotychczasowych programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”

Anna Atlas
dyrektor programu
„Uczenie się przez całe życie”

Specyfika programów edukacyjnych Unii Europejskiej polega m.in. na tym, że są realizowane w 7-letnich cyklach, odpowiadających programowaniu unijnego budżetu. Pod koniec każdej fazy rozpoczyna się więc intensywny proces planowania, w który zaangażowane są: państwa członkowskie, Komisja Europejska, Rada UE oraz Parlament Europejski. W tym czasie my wszyscy, osoby czy instytucje wdrażające programy europejskie, odczuwamy ciekawość i niepokój, poruszając się między rzeczywistością oswojoną a tym, co nowe.

Obecnie trwają negocjacje na temat kształtu programów edukacyjnych na lata 2014-2020. Komisja, przedstawiając w listopadzie ubr. propozycję pod roboczą nazwą „Erasmus dla wszystkich”, opowiedziała się za połączeniem pod jednym parasolem wszystkich dotychczasowych działań w obszarze edukacji, młodzieży i sportu. Zaletą takiego rozwiązania byłoby, według Komisji, uproszczenie struktury programu i jego zarządzania, zmniejszenie liczby akcji i koncentracja wy-

Beneficjenci wymagający dodatkowego wsparcia, np. szkoły czy organizacje pozarządowe, mogą mieć utrudniony dostęp do nowego programu

datków na działaniach, które najlepiej wspierają priorytety polityczne Unii, w tym mobilność edukacyjną.

Komisja podkreśla, że zintegrowane podejście było dobrym argumentem w staraniach o zwiększenie planowanego budżetu o ponad 70 proc. – do ponad 18 mln euro. 25 proc. środków przeznaczonych byłoby na szkolnictwo wyższe, 15 proc. na kształcenie zawodowe, 2 proc. na kształcenie osób dorosłych oraz po 7 proc. na edukację szkolną i działania na rzecz młodzieży.

Niestety, projekt ten zawiera rozwiązania kontrowersyjne, które mogą osłabić wieloletni dorobek programów „Uczenie się przez całe życie” czy „Młodzież w działaniu” i ograniczyć dostęp do programu beneficjentom wymagającym dodatkowego wsparcia – np. szkół, stowarzyszeń czy organizacji pozarządowych działających na rzecz edukacji osób zagrożonych wykluczeniem.

Propozycja KE zakłada, że potencjalni beneficjenci mogliby uczestniczyć w trzech rodzajach działań: mobilności

edukacyjnej, współpracy na rzecz innowacji i dobrych praktyk oraz wspieraniu reform politycznych. Nie przewiduje się minimalnych alokacji ani preferencji uwzględniających specyfikę sektorów, co może prowadzić do konkurencji ze sobą instytucji i organizacji o nieporównywalnym potencjale – np. konsorcjów uniwersyteckich i małych instytucji szkoleniowych.

Kraje zwracają także uwagę, że należy mocniej podkreślić działania w obszarze edukacji pozaformalnej młodzieży,

gdyż programy europejskie są ważnym instrumentem wsparcia polityki młodzieżowej i aktywności obywatelskiej. Na mobilność edukacyjną przeznaczone byłoby 65 proc. budżetu, ale planowane inicjatywy mogłyby być realizowane wyłącznie przez instytucje. Projekty współpracy partnerskiej będą przede wszystkim koncentrować się na takich „partnerstwach strategicznych”, które mogą mieć wpływ na system edukacyjny. Przewiduje się sfinansowanie około 23 tys. partnerstw, ale oznacza to, że nie będzie już miejsca w tej formule na partnerską współpracę szkół czy na wymiany klas szkolnych. Selekcja tych projektów odbywałaby się raczej na poziomie scentralizowanym, choć państwa członkowskie są zdania, że wybór powinien być dokonywany w krajach członkowskich.

Projekty przewidziane w trzeciej grupie to przede wszystkim duże rozwiązania systemowe i promocja inicjatyw politycznych UE rozwijających narzędzia uznawania i porównywania kwalifikacji.

Obecnie największą troską w procesie konsultacji jest zapewnienie dostępu do przyszłych programów dotychczasowym grupom docelowym i wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią rozwijanie potencjału internacjonalizacji różnym typom instytucji, z różnych sektorów. Doprecyzowania wymaga także to, na jakich zasadach i w jakim zakresie w programie będą mogły uczestniczyć państwa sąsiedzkie, gdyż chęć współprac widoczna jest nie tylko w szkolnictwie wyższym, ale także w edukacji zawodowej i ogólnej. ✪

Stanowisko FRSE w sprawie programu „Erasmus dla wszystkich”:
www.frse.org.pl

25 lat doświadczeń Erasmusa

JUBILEUSZ Największy europejski program wspierający mobilność studentów i pracowników akademickich obchodzi w tym roku ćwierćwiecze

Agnieszka Pietrzak
dyrektorka Promocji i Komunikacji FRSE
agnieszka.pietrzak@frse.org.pl

Do tej pory z Erasmusa skorzystały aż 3 mln Europejczyków, wśród których jest 130 tys. Polaków. Z okazji jubileuszu programu Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji organizuje szereg wydarzeń. Już w kwietniu ruszyła studencka akcja sadzenia „Lasu Erasmusa” na terenie 12 nadleśnictw w Polsce. Studenci ze stowarzyszenia Erasmus Student Network (ESN) we współpracy z FRSE i Lasami Państwowymi posadzą aż 25 tys. drzew w całym kraju. Inicjatywa jest popierana przez wiceminister środowiska Anetę Wilmańską – była stypendystką Erasmusa i obecną ambasadorkę akcji.

Radosne świętowanie 25-lecia będzie jednym z motywów tegorocz-

nej Parady Schumana 12 maja w Warszawie. Jedną z trzech platform otwierających pochód entuzjastów Unii Europejskiej będzie wypełniona studentami z ESN i przyozdobiona banerami promującymi 25-lecie Erasmusa. Na scenie w miasteczku europejskim wystąpi m.in. Piotr Saul – wokalista popularnego zespołu Me, Myself and I, były stypendysta programu. Studenci Erasmusa z różnych krajów będą także tańczyć, zonglować i śpiewać.

W II połowie roku zainaugurujemy mobilną wystawę zdjęć prezentującą sylwetki byłych stypendystów Erasmusa, którzy umiejętności nabyte podczas studiów za granicą przekuli w sukces zawodowy i osobisty. Wśród osób, które zaprosiliśmy do projektu są m.in. rozpoznawalni w Polsce i na świecie dyrygent filharmonii, trener piłki nożnej, saksofonistka i projektantka mebli.

Kulminacyjnym punktem obchodów 25-lecia będzie Gala Erasmusa organizowana w warszawskim Centrum Nauki Kopernik w listopadzie. Wydarzenie stanie się okazją do prezentacji osiągnięć programu Erasmus i zmian, jakie wywołał w wymiarze kulturowym, instytucjonalnym czy naukowym. W czasie gali odbędzie się także ceremonia wręczenia jubileuszowych wyróżnień najbardziej aktywnym w programie uczelniom.

Kilka dni później studenci będą dyskutować na temat przyszłości Erasmusa. Wnioski z debaty, dotyczące nowej generacji programów edukacyjnych Unii Europejskiej, zostaną w formie rekomendacji przekazane polskiemu eurodeputowanemu i polskiemu rządowi. ✪

Więcej na temat obchodów 25-lecia:
www.erasmus.org.pl

W NUMERZE

MŁODZIEŻY PORTRET WŁASNY Rozmowa z prof. Krystyną Szafranec, autorką raportu „Młodzi 2011”. **Strona 3**

ETWINNING W SZKOLNEJ BIBLIOTECE Sonda wśród nauczycielek bibliotekarek nie pozostawia wątpliwości: eTwinning przynosi korzyści. **Strona 4**

ROZBUDZANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Zachęcanie młodzieży do podejmowania samodzielnych inicjatyw będzie jednym z priorytetów „Młodzieży w działaniu”. **Strona 8**

W INTERECIE

PIERWSZY NUMER KWARTALNIKA „JĘZYKI OBCE W SZKOLE” wydawanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – szukaj na stronie www.jows.pl

Druga strona Fundacji

LICZBA NUMERU

10

MLN EURO WYNIESIE BUDŻET
NOWEJ EDYCJI FUNDUSZU
STYPENDIALNEGO I SZKOLENIOWEGO

Taką kwotę zadeklarowały państwa-darczyńcy: Norwegia, Islandia i Liechtenstein. II edycja FSS ruszy jesienią 2012 r.

FELIETON

Erasmus (not) for All

Jarosław Jankowski

23 listopada Komisja Europejska przedstawiła propozycję zastąpienia w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 dotychczasowych programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu” jednym programem o nazwie „Erasmus dla wszystkich”. Od tego momentu w krajach UE – w tym w Polsce – rozpoczęły się konsultacje z udziałem ekspertów i zainteresowanych stron.

Najważniejsze wnioski z tej dyskusji dotyczą zaniepokojenia ryzykiem marginalizacji ważnych grup docelowych dotychczasowych programów, zwłaszcza uczących się dorosłych czy seniorów, a także młodzieży szkolnej i niestudiującej. Mocno wybrzmiała także potrzeba zagwarantowania, by małe szkoły i niewielkie organizacje pozarządowe miały w przyszłości realne możliwości realizacji projektów. Zapowiedź zwiększenia budżetu na całość programu odczytywana jest jako największy atut propozycji Komisji Europejskiej, jednak wiele organizacji zwracało uwagę, że bez odpowiedzi pozostają kwestie szczegółowego podziału tych środków.

Sporo miejsca zajęła też dyskusja nad samą nazwą przyszłego programu – czytelna dla środowiska akademickiego i byłych studentów, ale niekoniecznie oddająca złożoną rzeczywistość całej struktury różnorodnych działań z zakresu mobilności i kształcenia.

Głosy opinii publicznej stanowią ważny wkład do stanowiska rządu i bez wątpienia dobrze przysłużą się w budowaniu dalszej strategii negocjacyjnej. ✨
Jarosław Jankowski, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej w MEN

FELIETON

Wiosenne przebudzenie

Jacek Kurzępa

Wstaję rano, budzą się we mnie napięcia rozpędzającego się dnia. Zastanawiam się, w co najpierw włożyć ręce, aby u schyłku dnia z satysfakcją złożyć głowę na poduszkę. Niby prosta refleksja, ale czy wystarczająco często nam towarzyszą? No, no, niektórzy z Was już wiedzą, że spekuluję na temat ewaluacji. I tak jest. W mojej pracy staram się być skuteczny. Jej poziom wzrasta, gdy w sposób względnie systematyczny i świadomy zadaję sobie podstawowe pytania:

Jaki cel chciałem zrealizować, a co udało mi się w efekcie osiągnąć? Czy zastosowane procedury, metody i narzędzia były adekwatne do materii, z jaką się zetknąłem? Czy nie strzelałem do wróbla z armaty?

Czy pomiesione koszty, ewentualnie zyski z przedsięwzięcia były racjonalne? Jest to pytanie o to, czy warta była skórka wyprawki.

No i mam wrażenie, że ważne jest też pytanie o to, z kim to osiągnąłem – na ile współpracownicy się sprawdzili?

Mam poczucie, że ww. pytania stają się dla nas niekiedy zbyt trudne, gdyż mogą obnażyć nasze lekkoduchostwo. Rozumiem także, że nie ma potrzeby co pięć minut stawać w obliczu autorefleksji, bo inaczej więcej będzie paraliżu decyzyjnego niż skuteczności. Jednak ufam, że rozsądne korzystanie z pytań autodiagnostycznych może stać się metodą osiągania wysokiego profesjonalizmu.

Alegorycznie można by przyjąć, że młodość i młodzież to właśnie taki „poranek” życia – przed nią cała marszruta biograficzna! Zatem pytanie o nas samych jako taksatorów doznań młodzieży jest istotne. O nasz profesjonalizm, o naszą komunikatywność i naszą skuteczność w interakcji z nią? Im mniej będzie w nas nieświadomości lub gnuśności ewaluacyjnej, tym lepiej dla nich, a chyba o dobro Ich, Młodych, chodzi tu najbardziej. ✨
Jacek Kurzępa, socjolog młodzieży, wykładowca SWPS we Wrocławiu

Języki coraz mniej obce

WYDARZENIE Zmieniona forma egzaminu gimnazjalnego z języka obcego była jednym z tematów konferencji promującej nową odsłonę czasopisma „Języki Obce w Szkole”

Agnieszka Pietrzak
dyrektorka Promocji i Komunikacji FRSE
✉ agnieszka.pietrzak@frse.org.pl

Zmiany w egzaminie z języka obcego wywołują wśród nauczycieli języków wiele gorących dyskusji. Gimnazjaliści już zdążyli go napisać, choć wciąż poszukujemy odpowiedzi na kluczowe pytania. Jak zmiany te wpłyną na decyzje nauczycieli przy wyborze materiału do nauczania języków obcych w szkołach? Jak będą wyglądały zajęcia językowe przygotowujące do nowej formy egzaminów? Jakie zmiany należy wprowadzić, a przede wszystkim, jak i kiedy należy je wdrożyć, aby służyły kształceniu Polaków, którzy potrafią porozumieć się za granicą.

Rozmowa o egzaminie podczas konferencji promującej nową odsłonę pisma „Języki Obce w Szkole”, którego wydawanie przejęła FRSE, nie była przypadkiem. Redakcja postawiła sobie za cel aktywny udział w dyskusjach o nauczaniu języków w naszym kraju. W najbliższym i kolejnych numerach będzie więc pisać o wszelkich zmianach, ale także o celach, jakie powinni stawiać sobie lingwiści, ucząc języków obcych. – Nauka języka to przede wszystkim

Do czytania „Języków Obcych w Szkole” zachęcał m.in. dyrektor FRSE Mirosław Marczewski

kim wielka przygoda, spotkanie z obcym, nieznanym, fascynującym światem – mówiła redaktor naczelna JOWS Anna Grabowska. – Chcielibyśmy, aby nasze pismo nie tylko dostarczało nauczycielom informacji na temat nowoczesnych teorii lingwistycznych i koncepcji dydaktycznych, ale również było inspiracją do samodoskonalenia zawodowego oraz stosowania na lekcjach innowacyjnych metod nauczania. Celem JOWS jest informowanie o możliwościach uczenia się języków obcych z wykorzystaniem funduszy europejskich,

a w szczególności programu „Uczenie się przez całe życie” oraz prezentowanie rezultatów projektów językowych realizowanych w ramach tych działań.

Jak podkreślono w trakcie spotkania, rosnąca mobilność zawodowa wymaga zmian w systemie edukacji, tak by jak najlepiej przygotowywał młodych ludzi do życia na wielojęzycznym kontynencie. ✨

Pierwszy numer kwartalnika dostępny jest bezpłatnie na stronie:
www.jows.pl

WYDARZENIE

FSS zamknięty – czekamy na nową edycję

Ponad 13 mln euro, 2,5 tys. stypendystów i 470 projektów – oto rezultaty czterech lat działania Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.

28 marca odbyła się konferencja zamknięcia pierwszej edycji FSS, gdzie w gronie beneficjentów, partnerów i operatorów prezentowano rezultaty i osiągnięcia wspólnej pracy. Fundusz od 2008 r. wspierał kooperację w dziedzinie edukacji między Polską a krajami-darczyńcami: Norwegią, Islandią i Liechtensteinem.

List z podziękowaniami za współpracę i uznaniem dla działań podjętych w ramach pierwszej edycji Funduszu i wypracowanych rezultatów przekazali JE Enok Nygaard, ambasador Królestwa Norwegii w Polsce oraz profesor Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego.

Powitaniu gości towarzyszyła muzyka w wykonaniu dwóch flecistek z Polski i Islandii – beneficjentek FSS. Konferencja była dla ponad 180 osób okazją do wysłuchania ciekawych i inspirujących

prezentacji różnorodnych projektów, zrealizowanych dzięki dofinansowaniu Funduszu. Wydarzeniu towarzyszyła również wystawa prac nagrodzonych w konkursie fotograficznym „FSS w obiektywie” oraz konkursie literacko-artystycznym „Moja przygoda z FSS”.

Konferencję zakończyła oczekiwana przez wielu informacja o uruchomieniu drugiej edycji Funduszu. ✨

– Agnieszka Pietrzak
Więcej o FSS na stronach 6-7

KRONIKA KWARTAŁU

Pracowita wiosna w FRSE

TARGI EDUKACYJNE

► Tysiące osób odwiedziło stoiska informacyjne FRSE podczas XVI Międzynarodowych Targów Edukacyjnych w Poznaniu, VIII Targów Edukacji 2012 w Lublinie, XVII Międzynarodowego Salonu Edukacyjnego w Warszawie, VI Akademickich Targów Pracy Jobbing, jak również podczas targów „Non-Corporate Summer!”, organizowanych przez stowarzyszenie Erasmus Student Network na krakowskich i warszawskich uczelniach.

LUTY

► Już po raz drugi ruszył konkurs EDUinspiracje – inicjatywa FRSE, która ma służyć upowszechnianiu i szerszemu wykorzystaniu efektów programu „Uczenie się przez całe życie”. Konkurs ma na celu wyłonienie najlepszych projektów realizowanych przez wszystkie programy

EDUinspiracje

sektorowe: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig oraz program międzysektorowy Wizyty Studyjne. Więcej informacji na stronie:

www.eduinspiracje.pl.
► Po raz szósty Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest partnerem w programie „Grasz o staż”. W tym roku poszukiwalimy stażystów do zespołów Erasmusa, Leonardo da Vinci, eTwinningu oraz „Młodzieży w działaniu”.

MARZEC

► Jan Truszczyński, dyrektor generalny DG Edukacja i Kultura Komisji Europejskiej oficjalnie podziękował FRSE za

działania prowadzone w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu 2011.

► **READY, STUDY, GO! Poland** – to hasło kampanii Ministerstwa Edukacji Narodowej, która ma promować za granicą polskie uczelnie. FRSE wspiera ministerstwo w tej inicjatywie, prowadząc narodowe stoisko podczas międzynarodowych imprez targowych. W dniach 29-31 marca 2012 r. braliśmy udział w targach Education Abroad w Kijowie, natomiast w dniach 4-6 kwietnia 2012 r. reprezentowaliśmy Polskę podczas targów APAIE w Bangkoku. ✨

NIEZŁY WARSZTAT

Skecze, kryminały, quiz i energizer z przesłaniem, kula pomysłów, 4 strony Unii – historie, które wciągają, uczą i pokazują, że młodzież potrafi... O europejskich możliwościach dla młodych ludzi i polityce młodzieżowej UE da się opowiedzieć ciekawie, o czym przekonują warsztaty „Europa dla młodzieży”, które w ramach kolejnego sieciowego projektu Eurodesk Polska prowadzi 23 konsultantów w 19 miejscowościach, od Rzeszowa, przez Zieloną Górę, po Łebę i Olsztyn. Warsztatom towarzyszą konkursy prowadzone z wykorzystaniem fanpage'a na Facebooku. Szczegóły na www.eurodesk.pl/warsztaty.

RAPORT „MŁODZI 2011” O PROBLEMIE BEZROBOCIA MŁODZIEŻY:

W większości krajów UE przejście od edukacji do pracy dokonuje się między 18 a 24 rokiem życia. Średnia dla 27 krajów wynosi 20 lat. Jest ona liczona na podstawie najmłodszego wieku, w którym przynajmniej 50% młodych ludzi znajduje się na rynku pracy. **W Polsce w latach 2000-2007 przeciętny wiek wejścia na rynek pracy – zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet – wyniósł 22 lata.** W latach 2008 i 2009 wiek ten zaczął się podnosić – głównie na skutek pogarszającej się koniunktury i słabej oferty rynku pracy.

Wykształciliśmy bardzo dużo młodych ludzi, choć **jakość tej edukacji pozostawia sporo do życzenia** – zarówno w ocenie pracodawców, jak i samej młodzieży. Znaczącą część młodych Polaków stała się posiadaczami dyplomu akademickiego, który miał gwarantować nie tylko bezpieczeństwo zatrudnienia, ale i dobrą pozycję społeczną. Jak się okazało, nie gwarantuje – przede wszystkim ze względu na trudną sytuację gospodarczą (...), ale też ze względu na nieadekwatne do potrzeb rynku pracy kształcenie.

Młodzież polska dość trafnie definiuje wszystkie te bariery. Widać to nie tylko w jej pragmatycznym nastawieniu do wykształcenia, lecz również w deklaracjach mobilności i elastyczności zawodowej, w rodzaju oczekiwań wobec pierwszej pracy, w sposobie traktowania praktyk zawodowych. Mimo zaniedbań tego wymiaru kształcenia w polskim systemie edukacji **praktyki urastają do rangi „przedmiotu” numer jeden w odczuciach młodzieży.** Spodziewa się ona uzyskać dzięki nim to, czego nie może otrzymać w ramach tradycyjnego czy formalnego kształcenia – nowe praktyczne (w tym również społeczne) umiejętności, pierwsze doświadczenia zawodowe, kontakt z nowym środowiskiem.

Bardzo wysoka jest potencjalna mobilność młodzieży, której ponad połowa wyraża gotowość do zmieniania miejsca zamieszkania w zależności od potrzeb. Wie również, że w życiu należy podejmować się wielu różnych zajęć (55%). Młodzież akademicka jest jeszcze bardziej mobilna, chociaż zainteresowanie migracją za granicę znacząco osłabło. **Wyraźnie różnicowane są oczekiwania wobec pierwszej pracy.** Bardziej wykształceni stawiają na własny rozwój, atmosferę w zespole i dochody, gorzej wykształceni zdecydowanie bardziej na pieniądze, dobre warunki pracy i stabilizację zawodową. Porównanie akcentów w charakterystykach oczekiwań zawodowych obydwu tych kategorii młodzieży ukazuje dwa dość różne rodzaje preferencji i dwie różne grupy ludzi. ❁

Młodzi muszą trzymać rękę na pulsie

ROZMOWA – By utrzymać się na rynku pracy, trzeba nieustannie się kształcić. Niedoskonałości edukacji formalnej może rekompensować sektor pozarządowy – mówi prof. Krystyna Szafranec z UMK w Toruniu

W raporcie „Młodzi 2011” wskazuje Pani, że do największych problemów młodzieży należy bezrobocie. Co brak zatrudnienia oznacza dla młodego człowieka?

Praca jest kluczem do wszystkiego, co najistotniejsze dla ludzi młodych. Przede wszystkim umożliwia samodzielność, bo daje niezależność finansową. Kto nie ma pracy, nie odetnie pewnowiny łączącej go z rodzicami – będzie musiał mieszkać z nimi pod wspólnym dachem i żyć pod ich dyktando, choć zewsząd słyszy, że młodość to wolność. A prawda jest taka, że dzisiaj jest się dorosłym wtedy, gdy jest się samodzielnym.

Skutki bezrobocia mogą być szersze, niż się nam wydaje. Ten, kto ma pracę, zyskuje pozycję społeczną. Kto nie ma pracy – traktowany jest jak nieudacznik. Wytwarza wokół siebie „przestrzeń zarazy” – boimy się do niego zbliżyć, by nie poczuć obowiązku okazania mu po-

tuczonalnej – czyli w szkole! Wyniki badań PISA i analizy dotyczące awansu społecznego pokazują, że są kraje, które potrafią osiągnąć świetne wyniki edukacyjne w odniesieniu do bardzo dużej grupy uczniów, a inne – tylko w przypadku niewielkiego odsetka. W Szwecji czy Finlandii wyniki uczniów nie zależą w takim stopniu od środowiska ich pochodzenia. Tymczasem w Polsce szkoły osiągają sukcesy niemal wyłącznie wtedy, gdy mają tzw. dobry materiał ludzki. Gdyby rozbić to na przedmioty okazuje się, że mamy stabilne, złe wyniki, jeśli chodzi o wiedzę matematyczną i niewiele lepsze w przypadku przedmiotów biologicznych. O czym to świadczy? O tym, że mamy niedopracowaną, wręcz tragiczną metodykę nauczania. Za mało jest nauczycieli, którzy potrafią nie tylko przekazać wiedzę, ale i pobudzić zainteresowanie, myślenie, motywację. Efekt jest taki, że gdyby na maturze nie

Prof. Krystyna Szafranec – autorka raportu „Młodzi 2011” – obszernej analizy oczekiwań, potrzeb i problemów młodych Polaków. Na co dzień kierownik Zakładu Socjologii Edukacji i Młodzieży na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Autorka, uczestniczka i kierowniczką wielu projektów badawczych realizowanych w ramach grantów KBN. W latach 2000-2008 członek prezydium ZG Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, a w latach 2007-2011 członek Komitetu Socjologii PAN.

towego. Pytam kolegów matematyków: „Nie ma u Was nikogo, kto by się na tym znał?”. Odpowiadają: „Nie ma, bo nikt nie robi stopni naukowych z metodyki nauczania przedmiotów”. A dlaczego nie robi? Bo nie ma specjalistów, nie ma zapotrzebowania, nie ma nawet komu pracy do recenzji posłać. I tu się koło zamyka.

Skoro edukacja formalna szwankuje, otwiera się pole do działania dla organizacji pozarządowych. Czy mogą one pomóc w zapobieganiu bezrobociu?

Rola organizacji pozarządowych może tu być bardzo ważna. Po pierwsze, mogą one wypełnić lukę informacyjną i wyręczyć w tej roli państwo, z którego usług w tym zakresie młodzież korzysta bardzo niechętnie. Chodzi mi o indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe. Jest na nie ogromne zapotrzebowanie. Tymczasem nie istnieje system instytucjonalny, który wychodziłby naprzeciw takiej potrzebie, a zrzucanie tego zadania na szkolnych pedagogów jest bez sensu. NGO-sy mogą odegrać dużą rolę w budowaniu

świadomości tego, że edukacja nie kończy się w momencie zdobycia dyplomu. Ona nie kończy się nigdy – trzeba cały czas trzymać rękę na pulsie i aktywnie, wyprzedzająco dostosowywać się do sytuacji, kreować własne kompetencje i kariery, polegając na znajomości własnych predyspozycji i na wyczuciu rynku, społecznych potrzeb.

Dруга płaszczyzna to budowanie oferty kursów czy szkoleń, dzięki którym można by zdobyć kompetencje aktualnie poszukiwane na rynku pracy. Dobrze działający system edukacji powinien obejmować doksztalcenie, ale – jak widać po efektach – systemowi trzeba pomóc.

Trzecia sprawa to wolontariat. Organizacje pozarządowe, nawet jeśli za cel stawiają sobie kwestie niezwiązane z rynkiem pracy, mogą być doskonałą szkołą życia i miejscem zdobywania kompetencji ważnych dla pracodawców – np. umiejętności pracy w zespole.

– rozmawiał Krzysztof Szwałek

Raport „Młodzi 2011” dostępny jest na stronie:

zds.kprm.gov.pl/mlodzi-2011

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE MOGĄ WYPEŁNIĆ LUKĘ W ZAKRESIE INDYWIDUALNEGO DORADZTWA EDUKACYJNO-ZAWODOWEGO. WYRĘCZA W TEN SPOSÓB PAŃSTWO, KTÓRE NIE STWORZYŁO SYSTEMU INSTYTUCJONALNEGO, A DORADZTWO ZRZUCIŁO NA BARKI PEDAGOGÓW

mocy. To dla bezrobotnego jest jeszcze bardziej dołujące i obniża jego samoocenę. Gdy ludzi przekonanych o braku własnej wartości jest dużo, powstaje olbrzymi problem społeczny.

Unia Europejska, by zwalczyć bezrobocie, wprowadza zmiany w edukacji formalnej. Chce m.in. zwiększyć liczbę absolwentów szkół wyższych. Pracodawcy rzeczywiście będą potrzebowali pracowników o wysokich kwalifikacjach, ale czy każdego da się wykształcić?

Potencjał mózgu człowieka jest bardzo duży – nawet jeśli ktoś wychował się w nieprzyjaznym, niestymulującym otoczeniu, ma olbrzymie możliwości. Niestety, sporą część tego potencjału traci się w trakcie tzw. obróbki insty-

było przymusu zdawania matematyki, ogromna część młodzieży cieszyłaby się z tego, że nie musi męczyć własnego mózgu jakimiś logicznymi zawiłościami i algorytmami, choć wiedziałaby, że to bije w jej interes.

Dlaczego z metodyką są takie kłopoty?

Pewnie niejedynemu nauczycielowi powiedziano: „Ależ ja się staram!”. I co z tego, skoro nie ma odpowiednich narzędzi i przygotowania. Metodykę „złatwia się” kilkumiesięcznym kursem, prowadzonym w dodatku przez ludzi, którzy zostali wyrotowani ze środowisk akademickich, bo są „nierozwojowi”. Niech pan spojrzy na uniwersytety: na wydziałach, które prowadzą kształcenie przedmiotowe z fizyki czy matematyki nie ma zakładu, który specjalizowałby się w metodyce nauczania przedmio-

Edukacja szkolna

FELIETON

Przepis na dobrą edukację

Jacek Strzemieczny

Jak powinniśmy modernizować pracę polskich szkół? Jakie są i będą najważniejsze zmiany i reformy w najbliższych latach, które pozwolą naszej oświacie dalej się rozwijać? To pytania, które muszą sobie zadawać polskie ministerstwo edukacji i liderzy społeczni, ale także wszyscy myślący strategicznie o polskiej oświacie. Wydany właśnie raport międzynarodowej firmy doradczej McKinsey & Company pt. „Jak najlepiej doskonalone systemy szkolne na świecie stają się jeszcze lepsze” analizuje reformy w 20 wybranych systemach oświatowych, które wykazują stałą i znaczącą poprawę wyników nauczania – w tym w Polsce.

Autorzy raportu uznali, że pomiędzy rokiem 2000 a 2002 w naszym kraju udało się stworzyć solidne fundamenty systemu edukacyjnego i przejść z poziomu przeciętnego na dobry, zaś po 2003 r. znaleźliśmy się wśród systemów będących na drodze od dobrego do bardzo dobrego, które charakteryzuje nacisk na rozwój zawodowy nauczycieli.

Raport dowodzi, że poprawa oświaty zależy nie od nakładów finansowych, ale od trafności wyboru interwencji właściwych dla danego poziomu rozwoju systemu oraz postaw i zachowań liderów politycznych i edukacyjnych. W centrum uwagi powinna znaleźć się skuteczność uczenia się uczniów i to, od czego ona zależy, czyli efektywność metod nauczania. Pożądane jest pozyskanie uczestników i sojuszników reform: nauczycieli, dyrektorów szkół, administracji oświatowej, pracowników akademickich, związków zawodowych, organizacji pozarządowych, opinii publicznej oraz samych uczniów. A w przypadku Polski – również samorządów terytorialnych.

Polskie wydanie raportu przygotowano w ramach programu Szkoła Ucząca Sie, prowadzonego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Można go pobrać ze strony www.ceo.org.pl.

Jacek Strzemieczny, dyrektor Centrum Edukacji Obywatelskiej

TRZY PYTANIA DO...

RODZICE MAŁYCH EUROPEJCZYKÓW

Rozmowa z Ewą Skwarką, dyrektorką Przedszkola nr 240 im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie

W Pani przedszkolu od 2011 r. realizowany jest projekt partnerski programu Comenius „Little Europeans know each other”. Jak na co dzień wygląda praca przy tym przedsięwzięciu?

Jeszcze przed przystąpieniem do projektu cały personel naszego przedszkola wraz z członkami rady rodziców określili potrzeby placówki i dzieci. Wybór inicjatywy był efektem pracy całego zespołu, który podzielono na podzespoły. Jedną grupą osób zajmuje się gromadzeniem materiałów, inną obróbką zdjęć, montażem filmów, przygotowaniem fotoreportażu, prezentacji. Kolejną grupą czuwa nad stroną internetową projektu i prowadzi blog. Powstał też zespół ds. mobilności, który zajmuje się planowaniem wyjazdów. W jego skład wszedł także pracownik Dzielnicowego Biura Finansów Oświaty.

W jaki sposób rodzice przedszkolaków angażują się w projekt?

Rodzice są naszymi partnerami. Pomagają nam w tłumaczeniach, wykorzystaniu nowoczesnych technologii, gromadzą materiały reklamowe o Polsce, wykonują z dziećmi kartki okolicznościowe dla partnerskich przedszkoli. To oni wpadli na pomysł zorganizowania konkursu na polskie logo projektu. Wzięli w nim udział i pomagali w jego rozstrzygnięciu. Doceniamy ich zapał oraz pomoc i dajemy im do zrozumienia, że są potrzebni.

– rozmawiała Anna Borkowska

Projekt logo: Katarzyna Bral-Jakubowska, Dominik Jakubowski

Program eTwinning w szkolnej bibliotece

SZKOLNICTWO Dzięki projektom eTwinning szkolne biblioteki zamieniają się w multimedialne centra informacji. Nasza sonda wśród bibliotekarek nie pozostawia co do tego wątpliwości

oprac. Gracjana Więckowska
program eTwinning
✉ gracjana.wieckowska@frse.org.pl

Teresa Prokowska

nauczycielka bibliotekarka
w Miejskim Zespole Szkół nr 2,
Szkoła Podstawowa nr 1 w Bolesławcu

Pierwszy projekt eTwinning pt. „Z baśnią w plecaku” zrealizowałam po polsku z partnerką z Francji z powodu skromnej znajomości j. angielskiego. W drugim projekcie – „Bezpiecznik w wirtualnym świecie” – poznałam podstawowe narzędzia internetowe. Kolejne inicjatywy realizowałam już w j. angielskim, korzystając z pomocy nauczycieli anglistów, syna i, oczywiście, uczniów. W ciągu trzech lat przeprowadziłam dwanaście projektów o różnej tematyce. Potrzebna była mi znajomość j. angielskiego, więc rozpoczęłam naukę – jest to z pewnością wartość dodana programu eTwinning.

W projektach uczestniczą niewielkie grupy uczniów z kola eTwinning, bo w bibliotece są tylko cztery komputery. Zespoły spotykają się w wyznaczonych terminach i wykonują swoje zadania parami lub indywidualnie. Uczniowie zaangażowani w eTwinning nie rezygnują z projektów, a na początku nowego roku szkolnego jako

pierwsi odwiedzają bibliotekę szkolną, przywodziąc koleżkę lub kolegę.

Zdobywamy nagrody w konkursach eTwinning w szkolnej bibliotece, co wywołuje radość. eTwinning to naprawdę niesamowita przyjemność i nieustanna przygoda.

Aneta Szadziewska

nauczycielka bibliotekarka
w Gimnazjum nr 3 w Lublinie

Projekty eTwinning pozwalają wykorzystywać sprzęt multimedialny w sposób zorganizowany i efektywny. Uczniowie mogą realizować swoje zadania indywidualnie bądź grupowo w dogodnym czasie. W mojej szkole w bibliotece są: 4 komputery z dostępem do internetu, 2 skanery, 2 drukarki, xero, DVD, telewizor, aparat fotograficzny, kamera cyfrowa i laptop (to nagrody w konkursie za projekt „Bookraft”).

eTwinning zachęca nauczycieli i uczniów do nauczania i uczenia się z pomocą technologii komputerowej oraz z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego, a także mobilizuje kadrę do wzbogacania bibliotek i klas w tego typu sprzęt. Nauka jest bardziej atrakcyjna, bo daje możliwość dzielenia się wiedzą i umiejętnościami z kolegami z Europy. Projekty eTwinning pozwalają także na promocję szkoły w środowisku lokalnym.

W Węgierskiej Górcie efektem projektu był Smok Wawelski

Urszula Kuta

nauczycielka bibliotekarka
w Szkole Podstawowej w Węgierskiej Górcie

W 2008 r. zrealizowałam projekt „Nasi przyjaciele z Europy – średniowieczny manuskrypt”. Współpraca układała się wspaniale i przeniosła się na następne inicjatywy. Uczniowie poznawali biblioteki europejskie i tworzyli wspólną książkę, co dało im dużo radości.

Przy projekcie „Smoki Europy” pracowały dwie grupy uczniów. Starsi kontynuowali rozpoczęte wcześniej przedsięwzięcie związane ze smokami, młodszy poznawali eTwinning. Z radością wykonywano różnorodne prace plastyczne, np. papierowy model Smoka Wawelskiego (na zdjęciu). W kolejnym projekcie, „Spotkajmy się przy książce”, przygotowujemy wideokonferencje.

Dzięki projektom uczniowie poznają swoich rówieśników z innych krajów, ich zainteresowania, warunki życia. Uczą się korzystać z ICT. Niejako mimochodem poprawiają znajomość języka angielskiego.

A co mnie osobiście dał eTwinning? Przede wszystkim doping do uczenia się języka obcego i poznawania nowych technologii informacyjnych.

Więcej o programie eTwinning na stronie:
✉ www.etwinning.pl

Nowoczesne technologie sprawiają uczniom przyjemność

MOBILNI NAUCZYCIELE COMENIUSA Sabina Kwiatkowska z LO im. Jana Pawła II w Toruniu przekonuje: – Aktywne prowadzenie zajęć może przynieść dużo lepsze rezultaty!

Magdalena Załuska

program Comenius
✉ magdalena.zaluska@frse.org.pl

Jeśli jesteś uczniem ambitnym, aktywnym i twórczym, to V LO jest właśnie dla Ciebie. Nasza szkoła to nie tylko miejsce zdobywania wiedzy, ale też otwartego dialogu młodzieży z nauczycielami – takimi słowami grono pedagogiczne toruńskiego LO im. Jana Pawła II zaprasza uczniów do przeżycia wspólnej edukacyjnej przygody.

Sabina Kwiatkowska uczy języka francuskiego w tej szkole od trzynastu lat. Mimo że młodzież najczęściej wybiera na maturze język angielski, zachęca uczniów do nauki dodatkowego języka. I udaje się. Nauczycielka w ramach Szkolnego Klubu Europejskiego prowadzi sekcję francu-

ską, która od lat cieszy się popularnością. – Wśród moich uczniów motywacja i zainteresowanie językiem oraz kulturą Francji są godne podziwu – mówi o licealistach. Podczas zajęć uczniowie przygotowują się m.in. do konkursów i festiwali frankofońskich, w których odnoszą sukcesy. Najważniejszym wydarzeniem po całorocznej nauce języka jest jednak wycieczka, dzięki której młodzież może wykorzystać zdobytą wiedzę.

Sabina Kwiatkowska nie ma wątpliwości, że lekcje prowadzone z wykorzystaniem nowoczesnych technologii sprawiają uczniom więcej przyjemności, aktywniej ich angażują. Jednocześnie jednak wymagają od nauczyciela lepszego przygotowania. Właśnie dlatego Sabina Kwiatkowska zdecydowała się na udział w kursie metodyczno-językowym z elementami technik

multimedialnych w Bordeaux, który został dofinansowany w ramach programu Comenius Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej. – W czasie zajęć dominowały metody aktywizujące: burza mózgow, mapa pojęciowa, piramida priorytetów. Zajęcia prowadziła wspaniała metodyczka języka francuskiego, więc staż w pełni spełnił moje oczekiwania – mówi Sabina Kwiatkowska.

Teraz przygotowanie materiałów dydaktycznych nie sprawia już trudności, a uczniom można w bardziej przystępny sposób przybliżyć współczesną kulturę kraju, którego język poznają z takim zaangażowaniem.

Więcej na ten temat:
✉ www.comenius.org.pl

ETWINNING

W europejskim konkursie Nagrody eTwinning 2012 po raz pierwszy przyznana została specjalna nagroda Marii Skłodowskiej-Curie, ufundowana przez Narodowe Biuro Kontaktowe Programu

eTwinning we Francji i w Polsce. Po stać uczonę, pionierki w świecie nauki i laureatki dwóch Nagród Nobla w dziedzinie fizyki i chemii, to dzisiaj wspólny przykład dla wszystkich uczniów, zwłaszcza dziewcząt, pokazujący, co

można osiągnąć w nauce, pracując w niezwykle trudnych warunkach. Polska edycja konkursu skierowana jest do nauczycieli w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Polega na przy-

gotowaniu i przeprowadzeniu projektu eTwinning dotyczącego życia i pracy Marii Skłodowskiej-Curie, jej postawy patriotycznej, badań, a także rozwoju zapoczątkowanych przez nią dziedzin nauki i ich współczesnych zastosowań.

KONKURS DLA NASTOLATKÓW

Obejrzyć film, uruchomić wyobraźnię i stworzyć pracę plastyczną ukazującą świat bez broni atomowej – to zadania dla uczestników konkursu Art for Peace 2012. Szczegóły na unartforpeace.org.

Przedszkole i projekt – jak rośnie Europa

COMENIUS Chociaż program ten jest w polskiej edukacji obecny od dawna, nadal warto mówić o korzyściach, jakie może przynieść przedszkolom

Julia Plachecka, Anna Borkowska
program Comenius
✉ julia.plachecka@frse.org.pl
✉ anna.borkowska@frse.org.pl

Projekty adresowane do najmłodszych, ich nauczycieli i opiekunów nie tylko uatrakcyjniają ofertę edukacyjną, ale mają też nieoceniony wpływ na funkcjonowanie przedszkoli i dobrą przyszłość dzieci na kolejnych etapach kształcenia.

Zarówno Komisji Europejskiej, jak i narodowym agencjom programu Comenius bardzo zależy na tym, aby skala zaangażowania przedszkoli w międzynarodowe projekty edukacyjne zwiększała się – chodzi o liczbę aplikujących przedszkoli oraz o jakość proponowanych przez nie projektów. Do najczęściej zgłaszanych przez nauczycieli przeszkód w przystąpieniu do programu należą: bariera językowa (w przedszkolach brakuje nauczycieli-językowców, którzy mogliby wspierać grupę projektową), kłopot z organizacją wyjazdów zagranicznych, czyli tzw. mobilności do krajów partnerskich (przedszkolaki nie podróżują tak daleko, a wyjazdy większej grupy nauczycieli mogą dezorganizować pracę placówki), brak pomysłów na „umiędzynarodowienie” przedszkolnych projektów.

Może być jednak i tak: w bydgoskim anglojęzycznym Przedszkolu nr 28 projekt „Spójrz przez okno – świat poza naszą salą” dał początek ważnym zmianom w programie dydaktyczno-wychowawczym. Nauczyciele zaczęli stosować innowacyjne formy pracy z dziećmi, wykorzystywać dziecięcą pomysłowość. Dzieci siały, sadziły i pielęgnowały rośliny, razem z nauczycielami obserwowały i karmiły ptaki,

W ramach projektów przedszkolaki m.in. siały, sadziły i pielęgnowały rośliny

samodzielnie wytyczały trasy spacerów, organizowały konkursy, pracowały przy komputerze, przygotowując np. kartki świąteczne dla swoich kolegów z zagranicy. Zwiększyło się również grono instytucji lokalnych współpracujących z przedszkolem. Dzieci z dumą prezentowały swoje osiągnięcia dorosłym, stały się bardziej odważne, przedsiębiorcze i pomysłowe.

W przedszkolu w Zalesiu Śląskim (woj. opolskie) nauczycielki wspólnie z rodzicami i ich dziećmi pracowały nad tematem „Książka rośnie razem z dzieckiem”. Małe, wiejskie przedszkole żyło projektem przez trzy lata (2005-2008), będąc w tym czasie jedyną tego rodzaju placówką w regionie, realizującą projekt Comeniusa.

W ramach inicjatywy dzieci uczestniczyły w videokonferencjach, analizowały mapy, poznawały inne kultury. Jak napisały w raporcie końcowym same nauczycielki, przedszkolaki uczały się śpiewać piosenki w pięciu językach,

zmusiły nauczycieli i rodziców do podnoszenia swoich umiejętności. Zadanie polegające na tworzeniu ilustracji do bajek oswoiło uczestników projektu z komputerem, a wypożyczane do domu książki przysłałe przez nauczycieli z krajów partnerskich angażowały w przedsięwzięcie całe rodziny – rodziców, dziadków, sąsiadów.

W zorganizowanym w styczniu przez zespół programu Comenius we współpracy z Wyższą Szkołą Pedagogiczną Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie spotkaniu Comenius dla przedszkoli. Jak uzyskać dofinansowanie na projekt współpracy międzynarodowej? wzięło udział około 100 osób – nauczycieli i dyrektorów przedszkoli z całej Polski. W konkursie 2012 o dofinansowanie w ramach Partnerskich Projektów Szkół ubiegało się 35 przedszkoli i 28 zespołów szkolno-przedszkolnych. ✿

Szczegółowe informacje na stronie: www.comenius.org.pl

Satysfakcja i umiejętności

COMENIUS Jak wygląda program oczami stażystki? Oto odpowiedź: cieszy, uczy, wychowuje

Joanna Jastrzębska
stażystka w programie Comenius

Co jest najważniejsze na stażu? Miałam niebywałą okazję poznać odpowiedź na to pytanie w czasie pracy w zespole programu Comenius w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Najważniejsze są nowe kompetencje, umiejętność współpracy w dużym zespole, ale przede wszystkim zdobycie satysfakcji z wykonywanej pracy.

Pracowałam w FRSE we wrześniu – to gorący czas dla wszystkich członków zespołu programu Comenius. To termin składania wniosków o udział w projektach programu Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej, pierwsze kroki szkół, które otrzymały możliwość współpracy w Partnerskich Projektach Szkół, początki pobytu asystentów z zagranicy w polskich školach. Jednym słowem – nawał pracy, natłok telefonów, ferwor spotkań. I coś jeszcze – idealny czas dla stażysty.

Staż obejmował pracę we wszystkich akcjach programu Comenius, co umożliwiło mi poznanie specyfiki każdego projektu i zdobycie wiedzy na temat sposobów aplikowania i bezpośredniego udziału w akcjach. Plan praktyk przewidywał również pracę nad materiałami promocyjnymi.

Największą satysfakcję przyniosła mi współpraca z beneficjentami. Mia-

łam okazję uczestniczyć w spotkaniach z przedstawicielami placówek przyjmujących asystentów i z koordynatorami Partnerskich Projektów Szkół. Brałam też udział w Europejskim Dniu Języków. Bezpośredni kontakt z ludźmi, którzy uczestniczyli w akcjach Comeniusa, ich zadowolenie i satysfakcja, są dla pracownika dowodem, że jego żmudna biurowa praca dała efekty.

Wrześniowe wizyty były świetną okazją do spotkań z pracownikami Fundacji, poświęconych formalnym zasadom realizacji projektów. Umożliwiły poznanie przedstawicieli innych szkół w Polsce, biorących udział w tych samych akcjach. Na czterech spotkaniach dotyczących Partnerskich Projektów Szkół zaprezentowały się również instytucje, które w tym roku zakończyły projekt. Była to doskonała okazja do wymiany doświadczeń. W podobnej formule przebiegały zebrania z nauczycielami.

Program Comenius to ciężka praca ponaddwudziestoosobowego zespołu. Wszystko, co wyniosłam ze stażu zawdzięczam ludziom tworzącym ten zespół, którzy poprzez swoje zaangażowanie budują niesamowite projekty. Staż w Fundacji uświadomił mi, że w pracy bezcenne są dwie rzeczy: atmosfera w zespole i satysfakcja z pracy. Dzięki nim można osiągnąć wszystko. ✿

CIEKAWOSTKI

Czy wiesz, że...

...w grudniu 2011 r. uruchomiona została Europejska Encyklopedia Krajowych Systemów Edukacji – EURYPEDIA.

Co to jest EURYPEDIA?

• To nowe narzędzie wykorzystujące technologię wiki.

• Zawiera opisy 38 systemów edukacji (państwa członkowskie UE oraz Chorwacja, Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Turcja) – w sumie ponad 5000 artykułów.

• Jest stale aktualizowana przez Krajowe Biura EURYPEDIA we współpracy z ministerstwami edukacji i krajowymi ekspertami w obszarze edukacji i szkoleń.

EURYPEDIA jest dostępna na stronie Polskiego Biura EURYPEDIA: www.eurydice.org.pl.

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU ETWINNING

Jesteśmy dziećmi z całego świata i wszyscy kochamy książki – tak brzmiało motto projektu zrealizowanego w Bolesławcu

„Books make friends, and friends make books”

oprac. Krzysztof Szwałek
redaktor „Europy dla Aktywnych”

W projekcie wzięły udział dzieci w wieku 6-12 lat z ośmiu europejskich krajów – m.in. z bolesławieckiej Szkoły Podstawowej nr 1, wchodzącej w skład Zespołu Szkół nr 2. Uczestnicy utworzyli spis współczesnych książek dla dzieci z różnych krajów i razem napisali własną opowieść.

Wszystko zaczęło się jednak od odwiedzin miejsc związanych z książką: księgarni, bibliotek szkolnych i miejskich, a także bibliobusa z Lublany. Każda grupa uczestników wybrała jedną pozycję współczesnego autora ze swojego kraju i nad nią pracowała. Dzieci czytały, omawiały treść, ilustrowały, tworzyły prezentacje, komiksy, brały udział w konkursach; w dowolny sposób interpretowały treść książki. Był maraton czytelniczy oraz konkurs

Koordynatorka projektu Teresa Prokowska i jej podopieczne

pięknego czytania, zorganizowano teatr lalek, teatrzyk kukielkowy i teatr cieni. Wszystkie działania były dokumentowane i umieszczane na internetowej platformie projektu oraz na blogu. Ponadto wszyscy udostępnili swoje książki innym grupom, opracowali ich

streszczenia i utworzyli na ich podstawie komiksy w języku angielskim. Najważniejszym efektem projektu jest jednak baśń pt. „Friendship travels around the World”, napisana wspólnie przez uczniów. Koordynatorką przedsięwzięcia była Teresa Prokowska. ✿

ETWINNING

Polskie szkoły znalazły się w gronie zwycięzców konkursu europejskiego eTwinning 2012! W kategorii wiekowej 4-11 lat najlepszy okazał się projekt „The new adventures of the Twinnies around the world” stworzony przez Renatę Wojtaś ze Szkoły Podstawowej nr 32 w Bielsku-Białej. Drugie miejsce w kategorii wiekowej 12-15 lat zdobył projekt „ICT, You and Me” zrealizowany przez zespół nauczycielek ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. Władysława Broniewskiego w Zambrowie. Zwycięzcą w kategorii wiekowej 16-19 lat został projekt „Reporting without borders”, realizowany we współpracy z Zespołem Szkół nr 1 w Pszczynie (koordynatorka Lucy-na Nocoń-Kobiór).

Szkolnictwo wyższe

OTO CZŁOWIEK

DIANA DMUCHOWSKA
ambasadorka Erasmusa, doktor medycyny

Dla dr Diany Dmuchowskiej, studenckiej ambasadorki Erasmusa z okazji jego 25-lecia, wyjazd na uczelnię w Niemczech w ramach programu Erasmus był jednym z ważniejszych wydarzeń w życiu – stał się początkiem kariery naukowej.

Wyjechała w roku akademickim 2005/2006, jako studentka V roku medycyny. Pełna pasji i pracowita optymalnie wykorzystwała pobyt na Uniwersytecie Duisburg-Essen. Poznała tam

swoją przyszłą *Doktormutter* – promotorkę pracy doktorskiej z okulistyki. Roczne studia za granicą – jak sama mówi – otworzyły jej drzwi do nowych możliwości.

Po powrocie z Niemiec uzyskiwała stypendium dla doktorantów. Do Essen powracała jeszcze kilkakrotnie, m.in. na staż w klinice okulistycznej i na obronę pracy doktorskiej w 2010 r. W międzyczasie uczestniczyła w konferencjach naukowych i publikowała

SWÓJ POBYT NA NIEMIECKIEJ UCZELNI WYKORZYSTAŁA W SPOSÓB OPTYMALNY

teksty w fachowych czasopismach. Ostatnio otrzymała grant z European Society

of Ophthalmology, dzięki któremu mogła odwiedzić Moorfields Eye Hospital, renomowaną klinikę okulistyczną w Londynie. – To wszystko nie byłoby możliwe bez Erasmusa – podkreśla. Na co dzień doświadczenia zdobyte za granicą wykorzystuje w Klinice Okulistyki Uniwersytetu w Białymstoku. ✨

– Małgorzata Członkowska-Naumiuk

STATYSTYCY POLICZYLI

PARTNERSTWO DZIAŁA!

Już ponad 3300 studentów i 200 pracowników uczelni z krajów Partnerstwa Wschodniego wybrało szkoły Unii Europejskiej jako miejsce odbywania studiów bądź realizacji wspólnych przedsięwzięć akademickich w ramach programu Erasmus Mundus. Warto jednak przypomnieć, że współpraca działa w obie strony. Zarówno studenci, którzy chcą spędzić semestr lub rok studiów za granicą, jak i wykładowcy, którzy chcieliby przeprowadzić serię wykładów lub zrealizować wspólny projekt z zaprzyjaźnioną uczelnią, mogą wyjechać do jednego z krajów Partnerstwa Wschodniego w ramach Akcji 2. programu Erasmus Mundus. To ciekawe rozwiązanie szczególnie dla tych, którzy

ZARÓWNO STUDENCI, JAK I WYKŁADOWCY, MOGĄ WYJECHAĆ DO KRAJÓW PARTNERSTWA WSCHODNIEGO W RAMACH PROGRAMU MUNDUS

szukają czegoś innego niż możliwości oferowane przez program Erasmus.

Jakie są warunki skorzystania z tej oferty?

Po pierwsze, trzeba się zorientować, czy nasza uczelnia realizuje projekt z Białorusią, Ukrainą, Moldawią, Gruzją, Azerbejdżanem lub Armenią. Po drugie – należy się upewnić, że spełnia się ustalone kryteria i wymogi.

Więcej o Partnerstwie Wschodnim na stronie www.ms.gov.pl/Partnerstwo,Wschodnie,19887.html. ✨

– oprac. Anna Bielecka

Rzuciłem się na głęboką wodę, ale nie żałuję!

FUNDUSZ STYPENDIALNY I SZKOLENIOWY Rozmowa z Pawłem Szubtarskim, uczestnikiem wymiany studenckiej FSS w roku akademickim 2008/2009

Paweł Szubtarski pobyt w Norwegii wykorzystał m.in. na naukę języków obcych

oprac. Magdalena Gessel
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
✉ magdalena.gessel@frse.org.pl

Dlaczego wziął udział w stypendium w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego?

Zawsze byłem ciekawy świata, jednak bycie turystą to za mało – miałem ochotę doświadczać życia w innym kraju, chciałem też skorzystać z możliwości rozwoju na nowoczesnej uczelni, gdzie mógłbym nauczyć się czegoś, czego nie miałem dotychczas w otoczeniu. Sam pomysł wyjazdu do Norwegii wypłynął od nas – studentów, aktywnie pomogliśmy w doprowadzeniu do podpisania porozumień między Wydziałem Nauk o Ziemi na Uniwersytecie Szczecińskim a jego odpowiednikiem na Uniwersytecie w Oslo. Umowa obowiązuje do dziś, korzystają z niej kolejne roczniki studentów. Poza tym wspomnę, że już wcześniej z własnej inicjatywy zacząłem się uczyć języka norweskiego, a wszystko zaczęło się gdzieś na poziomie marzeń o kraju fiordów i lososi.

Czego nauczyłeś się podczas swojego pobytu? Czy zyskałeś wiedzę lub umiejętności, których nie mógłbyś zdobyć w Polsce?

Jako student w Oslo dużo podróżowałem, najbardziej zapamiętam wyprawę na Islandię jako część kursu glaciologii. Uniwersytet w Oslo jest bardzo dobrze wyposażony w zaawansowane technicznie sprzęty, podobnie jest jeśli chodzi o oprogramowanie komputerowe. Bardzo ciekawie są też zorganizowane zajęcia, sporo uwagi poświęca się praktycznemu wykorzystaniu umiejętności. Podobało mi się uczenie nas przedsiębiorczości poprzez „latanie dziur i frustracji”, czyli jak znaleźć rozwiązanie czegoś, co faktycznie jest palącą potrzebą. Podniosłem też poziom znajomości języków – w różnym stopniu co prawda, ale znam ich już w sumie sześć. Najciekawszy dla mnie pozostaje koloryt różnorodności i wielokulturowości. Zarówno w całym mieście, jak i na uczelni słychać języki wszystkich krajów europejskich i nie tylko ich. Człowiek jest od razu rzucony na głęboką wodę – musi szybko

nauczyć się żyć, mieszkać, uczyć się i pracować w środowisku międzynarodowym, inaczej odpada z tej gry.

Czy pobyt za granicą otworzył przed Tobą nowe perspektywy?

Moja norweska przygoda nadal trwa, bo niebawem upłyną cztery lata, od kiedy mieszkam w Norwegii. Wsparcie finansowe ze strony FSS co prawda ustalo po roku wymiany, ale udało mi się znaleźć pracę w Oslo. Zdecydowałem się na zrobienie pełnych studiów magisterskich na Uniwersytecie w Oslo na kierunku Innovation & Entrepreneurship (Innowacja i Przedsiębiorczość) przy jednoczesnym kontynuowaniu Geografii Morza w Szczecinie. Dziś wiem, że warto było, bo z powodzeniem zrealizowałem oba cele – jednym było zebranie kompetencji zawodowych, drugim realizacja marzenia. Uświadomiłem sobie, że w dobie dzisiejszej komunikacji i telekomunikacji to jest możliwe, ale i tak nie by nie zadziałało, gdyby nie ludzka życzliwość i wspaniałe osoby, które spotykałem na swojej drodze.

Stałem się otwarty na ludzkie inicjatywy i propozycje. Jestem innym człowiekiem, nauczyłem się międzynarodowego myślenia. Uważam, że oprócz kompetencji twardych jeszcze cenniejsze są te miękkie – wiem, że mogę sprawdzać się dobrze jako lider w międzynarodowych zespołach, staram się rozumieć drugiego człowieka i jego punkt widzenia. Kontakt z kolegami i koleżankami mam do dziś – z niektórymi nadal dzielę zainteresowania, z innymi znajomość przeniosła się na grunt zawodowy. Nie wiem, czy kiedykolwiek byśmy się spotkali, gdyby nie pomysł wyjazdu do Norwegii w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. ✨

Więcej o FSS:

🌐 www.fss.org.pl

Komisja o modernizacji szkolnictwa wyższego

EDUKACJA Pod koniec dekady szkolnictwo wyższe w Unii powinno oferować kształcenie na najwyższym poziomie merytorycznym – takie są plany urzędników z Brukseli

Beata Skibińska

zastępca dyrektora programu

„Uczenie się przez całe życie”

✉ beata.skibinska@frse.org.pl

O tym, że Europa potrzebuje silnych, nowoczesnych, innowacyjnych i kreatywnych uczelni słyszymy bardzo często. Może tak często, że już uwierzyliśmy, iż europejskie uczelnie takie są. Niestety, nie wszystkie. Zapewne to właśnie było przyczyną „odświeżenia” przez Komisję Europejską komunikatu w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego, stanowiącego część unijnej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego.

Jak europejskie szkolnictwo wyższe winno zmienić się do roku 2020, aby wyprzedzić lub co najmniej nie pozostać

w tyle za światową konkurencją? Powinno oferować kształcenie na najwyższym poziomie merytorycznym. Proponować elastyczne programy studiów, umożliwiające indywidualizowanie ścieżki kształcenia. Rozszerzać dostęp do kształcenia dla zdolnej młodzieży, a także dla osób dorosłych, które do tej pory nie zdobyły wykształcenia. Uczestniczyć w światowych badaniach, zdobywać patenty. Efektywnie współpracować z otoczeniem zewnętrznym. Wykorzystywać różnorodne metody i narzędzia wspierające naukę studentów postrzeganych jako podmiot, nie przedmiot procesu kształcenia. Uff! To chyba niemało! Dla wielu polskich uczelni to z pewnością ogromne wyzwanie.

Jakie punkty odniesienia przyjęto, aby poszczególne kraje monitorowały postępy? W 2020 r. 40 proc. młodych ludzi

powinno mieć wyższe wykształcenie, 20 proc. – doświadczenie w formie części studiów, badań lub praktyki zrealizowanych w innym kraju niż macierzysty, a nakłady ponoszone na badania naukowe powinny osiągnąć co najmniej 3 proc. PKB.

Unia zaoferuje europejskim uczelniom pokaźne wsparcie – sfinansuje m.in. programy edukacyjne i badawcze zaplanowane na lata 2014-2020. Przewidywane nazwy tych programów to: dla edukacji (formalnej, nieformalnej) – „Erasmus dla wszystkich”, dla badań – „Horyzont 2020”. Z pewnością nie raz zagoszczą na łamach naszego kwartalnika. ✨

Więcej szczegółów na stronach:

🌐 www.erasmus.org.pl

🌐 <http://ec.europa.eu>

STUDENCKA NAGRODA POKOJU

Widzisz w swoim otoczeniu kogoś, kto wytrwale i bezkompromisowo działa na rzecz demokracji, pokoju i praw człowieka? Nie pozwól, by pozostał anonimowy! Zgłoś jego kandydaturę do konkursu

o Studencką Nagrodę Pokoju. Wyróżnienie otrzyma osoba, która wykaże się szczególnymi osiągnięciami w promowaniu cennych dla świata wartości. Nagroda zostanie wręczona podczas Międzynarodowego Festiwalu Studenckiego

w Trondheim w lutym 2013 r. Kandydaturę zgłosić może każdy chętny – wystarczy przesłać na adres nominations@studentpeaceprize.org imię i nazwisko nominowanego oraz krótkie uzasadnienie. Termin upływa 1 maja 2012 r.

RAPORT EUROPARLAMENTU

Parlament Europejski domaga się zwiększenia środków przeznaczonych na wsparcie dla mobilności studentów i uatrakcyjnianie edukacji wyższej w Europie – tak, by stawała się bardziej

konkurencyjna. Raport w tej sprawie Parlament Europejski przyjął 13 marca. W dokumencie europosłowie wzywają m.in. do wzmocnienia Procesu Bolońskiego. Więcej informacji o raporcie na stronie www.eurodesk.pl

Na projekt FSS chętnie pojechalibyśmy jeszcze raz – deklarują studenci

FSS: uczelnie zadowolone

FUNDUSZ STYPENDIALNY I SZKOLENIOWY Ankiety pokazują, że program pobudził międzynarodową współpracę

Sylwia Izyniec
koordynatorka
Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego
sylwia.izynec@frse.org.pl

Ewaluację końcową programu przeprowadził dr Przemysław Sadura z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Ankietowani oceniali wpływ projektów zrealizowanych w latach 2009-2011 na ich uczelnie.

Ogólnie wynik badania nie pozostawia wątpliwości – przedstawiciele szkół wyższych potwierdzili, że wyjazdy studentów i pracowników naukowych w ramach FSS przyniosły wyraźne korzyści. Ponad 73 proc. stwierdziło, że dzięki FSS udało się nawiązać stałą współpracę z uczelniami z Norwegii, prawie 68 proc. uznało, że projekty przyczyniły się do ogólnego rozwoju współpracy międzyuczelnianej, a blisko 90 proc. – że zaowocowały zwiększeniem zainteresowania ofertami współpracy zagranicznej.

Z badań wynika również, że projekty FSS podniosły prestiż uczelni i przy-

czyniły się do rozwoju naukowego pracowników oraz do zwiększenia szans zawodowych studentów. Prawie 1/4 szkół dzięki FSS wprowadziła zajęcia w językach obcych.

Przedstawiciele instytucji, które skorzystały z programu FSS, w zdecydowanej większości podkreślają, że ich oczekiwania zostały spełnione, a cele projektów zrealizowane. Wszyscy rozmówcy, zarówno studenci, jak i koordynatorzy uczelni, zadeklarowali, że gdyby mieli znów podjąć decyzję o udziale w projekcie, byłaby ona pozytywna. FSS przyczynił się nie tylko do większej mobilności studentów i pracowników, ale również poszerzył wiedzę uczestników i rozwinął metody nauczania i uczenia się, oparte na najlepszych praktykach. Program stale i skutecznie promował współpracę pomiędzy instytucjami działającymi w sferze edukacji w Polsce oraz na obszarze państw-darczyńców. ✨

Więcej o programie:
www.fss.org.pl

SONDA Jaki wpływ na Państwa uczelnię miał udział w programie FSS?

Barbara Zdrojewska
koordynatorka programu FSS,
WSPiA w Lublinie

W programie FSS korzyści odnoszą obie strony – to jest fenomen, dzięki któremu zyskałszy szansę na rozpoczęcie współpracy międzynarodowej. FSS zmienił każdego uczestnika projektu: dydaktycy wymienili doświadczenia, a pracownicy administracyjni mogli podpatrzeć inne metody rozwiązywania tych samych problemów. Dzięki współpracy zauważam zwiększenie tolerancji i akceptację inności, a także zmianę relacji np. między kadrą a studentami.

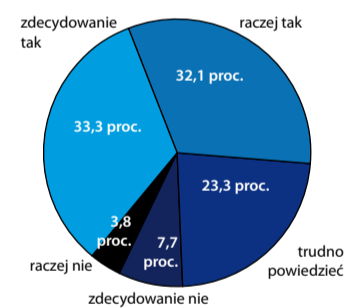
Paulina Judycka
koordynatorka programu FSS,
Uniwersytet Szczeciński

Praca w projektach FSS dała mi dużą satysfakcję, w szczególności gdy obserwowałam, jaką pomoc program stanowi dla studentów – dofinansowanie było często finansowaniem. Udział w programie umożliwił nam podjęcie wspólnych badań, wymianę wiedzy nt. metodologii oraz cyfryzacji edukacji czy też poznanie nowych technik nauczania. Gdyby nie FSS, realizacja większości umów w ramach programu Erasmus z Norwegią nie byłaby możliwa.

Beata Ogródowczyk
koordynatorka programu FSS,
Politechnika Łódzka

Dzięki środkom z FSS moja uczelnia zintensyfikowała współpracę ze stałymi partnerami: University of Bergen i Oslo University College oraz nawiązała nowe kontakty z University of Agder i Reykjavik University. Gdyby nie FSS, nasi studenci nie wyjechaliby na wymianę do Norwegii ze względu na wysokie koszty utrzymania, nie odbyłyby się w PŁ wizyty partnerów z Bergen, a nasi studenci nie mieliby okazji uczestniczenia w interesujących wykładach.

Czy udział w projektach FSS poprawił poziom dydaktyczny Twojej uczelni?

Źródło: Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy: raport z ewaluacji końcowej Programu, dr Przemysław Sadura, Instytut Socjologii UW

EKSPERCI BOŁOŃSCY

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jako Polska Narodowa Agencja Programu „Uczenie się przez całe życie” administruje pracą Zespołu Ekspertów Bolońskich, którego zadaniem jest wspieranie reformy szkolnictwa wyższego w Polsce.

Cel ten Eksperti Bolońscy realizują głównie poprzez organizowanie seminariów i konferencji dla środowiska akademickiego – pracowników uczelni i studentów, a także dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Spotkania prowadzone przez Ekspertów mają przybliżyć ideę oraz narzędzia Procesu Bolońskiego, czyli – innymi słowy – pomóc im odnaleźć się w nowej rzeczywistości akademickiej, którą kształtują wprowadzane aktualnie reformy.

Od lipca 2009 r. do końca czerwca 2011 r. działalność Zespołu była realizowana w ramach dwóch umów z Komisją Europejską, która dofinansowuje projekt. W tym czasie Eksperti Bolońscy (jako prelegenci) wzięli udział łącznie w 199 wydarzeniach, których publiczność wyniosła ok. 16 270 osób, oraz byli uczestnikami 17 konferencji zagranicznych. W drugiej połowie 2009 r. ruszyła strona www.ekspertbolonscy.org.pl, poświęcona całkowicie ZEB. Eksperti napisali też broszurę „Studiuj po europejsku. Poradnik dla kandydatów na studia i studentów” oraz publikowali artykuły w prasie ogólnopolskiej i uczelnianej. Całkowity budżet projektu wyniósł 365 410 euro.

Od lipca 2011 r. Zespół Ekspertów Bolońskich kontynuuje swoją działalność na podstawie kolejnej umowy z Komisją Europejską, trwającej do końca 2013 r.

Szczegółowe informacje na stronie:
www.ekspertbolonscy.org.pl

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU ERASMUS

Jak oswoić zagranicznych studentów z polszczyzną? W Olsztynie pomogli uczniowie z miejscowej podstawówki

EILC: 80 godzin na rozwiązanie języka

Małgorzata Członkowska-Naumiuk
program Erasmus
malgorzata.czlonkowska@frse.org.pl

Jedną z form wspierania i propagowania przez UE nauki języków obcych są intensywne kursy językowe Erasmusa (EILC) dla studentów przyjeżdżających do krajów, których języki należą do rzadziej nauczanych, a więc także do Polski. Program kursów EILC, organizowanych zwykle przez ośrodki

uczelniane, obejmuje co najmniej 60 godzin nauki języka, zajęcia z wiedzy o danym kraju oraz program kulturalny. Centrum Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie było jednym z organizatorów kursów EILC w 2011 r. We wrześniu ośrodek przeprowadził dwa kursy na poziomie podstawowym dla 15-osobowych grup zagranicznych studentów. Kursy obejmowały 80 godzin lekcyjnych nauki

Dzieci z olsztyńskiej podstawówki w trakcie wywiadu z zagraniczną studentką

języka polskiego, konwersacje i laboratorium językowe, wykłady, warsztaty i wycieczki. Lektorzy posługiwali się głównie metodą komunikacyjną, aby studenci po ukończeniu kursu nie mieli oporów przed używaniem języka polskiego. Organizatorzy sięgali po różne formy motywowania uczestników.

Bardzo interesującą inicjatywą – z punktu widzenia nie tylko językowego, lecz także integracyjnego – było zaproszenie klasy ze szkoły podstawowej na wspólne zajęcia, podczas których dzieci przeprowadzały krótkie wywiady z uczestnikami kursów, a następnie prezentowały je całej grupie. ✨

FSS – II EDYCJA

Jesienią 2012 r. ruszy II edycja programu FSS, z budżetem dla Polski wynoszącym 10 mln zł. Połowa tych środków pochodzić będzie z Mechanizmu Finansowego EOG, reszta – z Norwieskiego Mechanizmu Finansowego. Cele szczegółowe nowej edycji FSS na lata 2009-2014 to przede wszystkim wzmocnienie potencjału ludzkiego oraz poszerzenie wiedzy poprzez:

- zwiększenie mobilności studentów oraz pracowników uczelni wyższych pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami;
 - rozszerzenie oraz pogłębienie współpracy i partnerstw pomiędzy instytucjami w Polsce oraz w państwach-darczyńcach.
- Operatorem II edycji programu będzie FRSE.

Edukacja pozaformalna młodzieży

FELIETON

Dodatkowe środki na „Młodzież w działaniu”

Zofia Słezakowska

Wkroczyliśmy w ostatnie dwa lata funkcjonowania programu „Młodzież w działaniu”, opartego na budżecie na lata 2007-2013. Komisja Europejska dysponując dodatkowymi środkami, niewykorzystanymi w pierwszej fazie działania programu, przyznała Polsce dodatkowe 2 mln euro. Spowodowało to, że mamy do wykorzystania piątą co do wielkości budżet w Europie. Większymi środkami dysponują jedynie Niemcy, Francja, Wielka Brytania i Turcja.

Komisja Europejska doceniła podjęte przez polską Narodową Agencję starania o jak najpełniejsze wykorzystanie dotacji. Warunkiem otrzymania większej kwoty było przydzielenie beneficjentom w latach 2009-2010 wszystkich otrzymanych z KE środków.

Drugim powodem zwiększenia budżetu była znaczna rozbieżność między liczbą złożonych aplikacji oraz dofinansowanych projektów. W programie do tej pory byliśmy w stanie dofinansować niespełną połowę złożonych aplikacji. Najmniej korzystna sytuacja była w Akcji 3.1., gdzie budżet pozwalał na wsparcie mniej niż 30 proc. wniosków ws. współpracy z krajami spoza UE. Liczymy na to, że dysponując w 2012 r. budżetem w wysokości 10 mln euro, będziemy w stanie dofinansować około 800 projektów młodzieżowych.

W ramach dotacji na 2012 r. znajduje się dodatkowe 600 tys. euro na finansowanie współpracy młodych Polaków z rówieśnikami z krajów Partnerstwa Wschodniego. Zachęcamy do składania aplikacji! W latach 2012-2013 wysoko punktowane będą projekty rozbudzające kreatywność, zaradność czy przedsiębiorczość młodych ludzi. Udział w projekcie ma stanowić źródło nie tylko nowych przyjaźni, ale przede wszystkim kompetencji, które ułatwią młodym Polakom wejście na rynek pracy. ✪

Zofia Słezakowska,

zastępca dyrektora programu „Młodzież w działaniu”

STATYSTYCZY POLICZYLI

CO SIĘ KRYJE ZA SUCHYMI LICZBAMI?

Statystyczny projekt dofinansowany w 2011 roku przez Narodową Agencję angażował 10,63 uczestników, na jego wsparcie przeznaczono 14 980 euro, zaś w każdym województwie zorganizowano ich średnio 38,06.

Dane statystyczne traktowane dosłownie brzmią czasem zaskakująco. Ale gdy potraktować je z głową, to można spróbować uchwycić obraz mocno zbliżony do rzeczywistości. Jaki on jest? Na tle Europy bardzo dobry. Dzięki aktywności organizacji niemal w każdej klasyfikacji (liczba projektów, liczba uczestników) Polska zajmuje miejsce w pierwszej piątce. Rok 2011 to 609 dofinansowanych projektów (na 1355 złożonych), 14 413 uczestników (ze wszystkich krajów), ponad 60 różnych działań zorganizowanych w najaktywniejszych regionach: Mazowszu, Małopolsce i Dolnym Śląsku. Co trzecia ze 191 wymian podejmowała tematykę artystyczną, aż 139 inicjatyw młodzieżowych (na 151) angażowało młodzież z mniejszymi szansami, zaś prawie dwukrotnie więcej Polaków wybrało Ukrainę jako miejsce projektu Wolontariatu Europejskiego. Co ciekawe, najchętniej przyjeżdżali do nas wolontariusze z Turcji (aż 105), polskie grupy trzydziści razy wybrały ukraińskich rówieśników do wymiany, a Akcja 4.3. przekazywała środki przede wszystkim na szkolenia (21 projektów na 42).

Więcej informacji na stronie: www.mlodziez.org.pl. ✪

– oprac. Mikołaj Różycki

Ty też możesz być przedsiębiorczy!

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU Rozbudzanie inicjatywy i kreatywności będzie przez najbliższe dwa lata wśród priorytetów programu „Młodzież w działaniu”

Oferta edukacji pozaformalnej powinna odpowiadać faktycznym potrzebom młodzieży

Magdalena Paszkowska
Akcja 1.2. Inicjatywy Młodzieżowe,
program „Młodzież w działaniu”
✉ magdalena.paszkowska@frse.org.pl

Jakie są pierwsze skojarzenia młodych ludzi, kiedy rzucamy hasła: przedsiębiorczość i inicjatywność? Bill Gates, Steve Jobs, wybitne osobowości, własna firma albo jeszcze lepiej wielki koncern. W skrócie – to na pewno nie jest coś, co dotyczy młodego człowieka. Nikt jednak nie zakwestionuje, że ci znani przedsiębiorcy mieli kiedyś naście lat i zaczęli od małych aktywności.

Jak przekonują specjaliści z Parlamentu Europejskiego i Rady Europy, zagadnienia przedsiębiorczości i inicjatywności należy ujmować szeroko, pokazując, że kompetencje te powinien kształtować każdy z nas, bo są one konieczne do podejmowania wyzwań, które stawia przed nami świat. Inicjatywność i przedsiębiorczość oznaczają w tym ujęciu umiejętność planowania i realizowania przedsięwzięć, kreatywność

oraz zdolność do podejmowania ryzyka. Naturalne jest, że różni się predyspozycjami w tym zakresie, jednak jedno jest pewne – te kompetencje możemy rozwijać, a im wcześniej zaczniemy, tym lepiej!

Edukacja pozaformalna i program „Młodzież w działaniu” stwarzają w tym kontekście duże możliwości: wspierają projekty, dzięki którym młodzi ludzie uczą się, jak zaplanować i przeprowadzić przedsięwzięcia społeczne. Sebastian Put z Zabrze skorzystał z Akcji 1.2. Inicjatywy Młodzieżowej. – Początkiem działalności naszej, wówczas nieformalnej grupy, był Dzień Sąsiada w 2008 r. Od tamtej pory zrobiliśmy już kilka festiwali filmowych, warsztatów, koncertów i konkursów – opowiada Sebastian. Jak twierdzi, działalność w stowarzyszeniu zajmuje mu prawie cały wolny czas. – Jest to jednak praca przyjemna. Dzięki niej zdobywam cenne doświadczenie – dodaje. Udane przedsięwzięcia zachęciły jego i jego znajomych do powołania Stowarzyszenia JAW. Zyskali dzięki temu większą niezależność i swobodę działania.

– Praktyczne kompetencje zdobywane w trakcie realizacji projektów wspieranych przez program „Młodzież w działaniu” ułatwiają młodym ludziom wejście na rynek pracy – podkreśla Maria Podlasek-Ziegler, przedstawicielka Dyrektoriatu Generalnego Komisji Europejskiej ds. Edukacji i Kultury. – Projekty wielokrotnie stawały się punktem wyjściowym do założenia własnej firmy – dodaje.

W trudnej sytuacji na europejskim rynku pracy zwiększanie szans młodzieży na zatrudnienie jest jednym z priorytetów strategii Komisji Europejskiej na lata 2010-2020. Wyznaczone kierunki rozwoju są widoczne również w programie „Młodzież w działaniu”, który przez najbliższe 2 lata będzie szczególnie promował projekty mające na celu rozbudzenie inicjatywy i kreatywności. Warto skorzystać z tych narzędzi i rozwijać swoją przedsiębiorczość! ✪

Więcej o programie „Młodzież w działaniu”:
✉ www.mlodziez.org.pl

Ponad 30 milionów euro na Okno na Wschód

PARTNERSTWO WSCHODNIE W dniach 26-28 marca 2012 r. w stolicy Armenii, Erewaniu, zorganizowano forum pt. *Eastern Partnership Platform 4 Youth Event*

Andrij Pavlovych,
Małgorzata Pawłowska
SALTO ECA

Forum było elementem Czwartej Platformy Partnerstwa Wschodniego „Kontakty między ludźmi”. Tematem przewodnim spotkania był rozwój współpracy młodzieżowej pomiędzy Unią Europejską i państwami Partnerstwa Wschodniego, czyli Armenią, Azerbejdżanem, Białorusią, Gruzją, Moldawią i Ukrainą, w ramach nowo otwartego Okna Partnerstwa Wschodniego programu „Młodzież w działaniu”.

Wydarzenie zgromadziło ponad stu uczestników, w tym przedstawicieli Komisji Europejskiej, sektora rządowego i pozarządowego, a także ekspertów polityki młodzieżowej oraz działaczy organizacji

młodzieżowych z państw Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego.

„Youth Event” był okazją do przedstawienia sukcesów programu „Młodzież w działaniu” w krajach naszych wschodnich sąsiadów. Już w pierwszym dniu zaprezentowano przykłady dobrych praktyk – projekty Wolontariatu Europejskiego, Wymian Młodzieżowych oraz Szkoleń i Tworzenia Sieci, rozwiniętych w poszczególnych państwach Partnerstwa. Przedstawiciele Komisji Europejskiej przedstawili z kolei nowe możliwości, które pojawiły się w ramach programu wraz z otwarciem Okna Partnerstwa Wschodniego. Na jego funkcjonowanie wygospodarowano dodatkowo 31,5 mln euro w ramach Akcji 2. i 3.1.

Pierwszego dnia zostały zaprezentowane również działania Centrum SALTO w krajach Partnerstwa Wschodniego, jego

rola we wspieraniu organizacji młodzieżowych w regionie oraz publikacje i treningi, oferowane działaczom młodzieżowym.

Spotkanie w Erewaniu było szansą na dalszy rozwój współpracy, wymianę doświadczeń uczestników z całej Europy i nawiązanie nowych kontaktów.

Fundację Rozwoju Systemu Edukacji reprezentowali dyrektor generalny Mirosław Marczewski, zastępcy dyrektora generalnego, dyrektor polskiej Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu” Tomasz Bratek oraz Andrij Pavlovych, koordynator Centrum Współpracy SALTO z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu, które wsparło KE przy organizacji forum. ✪

Więcej o Partnerstwie Wschodnim:
✉ www.eastern-partnership.pl

KONKURS JUVENES TRANSLATORES

Dawid Dworak z II Liceum Ogólnokształcącego w Końskich został polskim laureatem konkursu „Jvenes Translatores 2011”. Dworak był jednym z 27 laureatów konkursu dla uczniów szkół ponad-

podstawowych, którym nagrody 27 marca w Brukseli wręczyli unijni komisarzy ds. edukacji i kultury Androulla Vassiliou i Rytis Martikonis, p.o. dyrektor generalny Komisji Europejskiej ds. Tłumaczeń. Kolejna edycja konkursu w listopadzie.

„MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”

1 maja 2012 r. upływa najbliższy termin składania wniosków o dofinansowanie projektów Wolontariatu Europejskiego w ramach Akcji 2. programu „Młodzież w działaniu”. Szanse na uzyskanie

wsparcia są duże – w tym roku Polska ma do wydania aż 3,7 mln euro! Wnioski o dofinansowanie mogą składać wyłącznie organizacje akredytowane. Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu” czeka na projekty inicjatyw

przewidujących zarówno wyjazd za granicę, jak i goszczenie wolontariuszy z innych państw. Kwota, którą w tym roku dysponuje Polska, jest o 35 proc. wyższa niż rok temu, co powoduje, że szansa na uzyskanie wsparcia jest olbrzymia.

Sukces dwóch narodów

WYDARZENIE 1 czerwca minie 5 lat, odkąd Polska i Litwa zawarły porozumienie w sprawie powołania Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży

Ewelina Miłon

koordynatorka Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży
✉ ewelina.milon@frse.org.pl

Co takiego działo się w trakcie współpracy tych dwóch tak bliskich sąsiadów? Dlaczego jest to tak ważne? Głównymi celami Funduszu są: kształtowanie wzajemnych stosunków międzynarodowych oraz inspirowanie młodzieży i osób pracujących z nią do wspólnych działań, które pozwolą na wzajemne zbliżenie się, odkrycie wspólnych korzeni czy zniwelowanie uprzedzeń i stereotypów. Choć brzmi to górnolotnie, organizacje (szkoły, NGO-sy, uniwersytety) realizujące polsko-litewskie projekty, na co dzień wdrażają te cele w życie pokazując, że pomimo wielu różnic, polsko-litewska przyjaźń młodzieżowa jest coraz silniejsza.

Do tej pory ogłoszono 6 konkursów wniosków, a Fundusz po obu stronach dofinansował 273 projekty. Każdy z nich miał swój niepowtarzalny temat, poprzez który młodzież poznawała rówieśników z sąsiedzkiego kraju. Wśród projektów można znaleźć te o tematyce historycznej, kulturowej, sportowej, a także artystycznej. Można było spotkać polsko-litewskich Harry'ego Potterów, zobaczyć wspólną pantomimę czy spektakl teatralny – wszystko to służyło pokonaniu barier, zrozumieniu różnic i pozbyciu się stereotypów. – Takie spotkania są potrzebne młodym ludziom.

Młodzież z Litwy (LT) i Polski (PL)

Uczulają ich na to, że nie każdy jest taki sam jak oni, nawet jeżeli mieszka po sąsiedzku, za granicami naszego kraju – tłumaczy Adam, koordynator projektu „2 narody – 102 powody, by się poznać”. Wielu młodych uczestników twierdzi, że dzięki inicjatywom dofinansowanym przez Fundusz pokonali niechęć do swoich sąsiadów. Zrozumieli, że pomimo granicznej bliskości są całkiem inni, mają odmienne zdania, żyją w innej kulturze, ale jednak są w stanie razem dążyć do realizacji założonych celów.

Projekty służą też edukacji pozaformalnej – młode osoby poznają siebie

oraz swoje możliwości, a przede wszystkim zdobywają nowe kompetencje. – Byłam poruszona wielobarwnością uczestników biorących udział w przedsięwzięciu oraz tym, że tymi działaniami zainteresowani są nie tylko młodzi ludzie – opowiada Justina z Centrum Kultury „In Actio” z Wilna. – Praca z tak dużą liczbą różnych osób była dla mnie prawdziwym wyzwaniem. Najbardziej podobała mi się różnorodność metod wykorzystywanych do zgłębiania wiedzy o międzykulturowym uczeniu się i aktywnym włączaniu młodzieży w działania.

Rezultaty projektów, takie jak stała współpraca, budowanie sieci kontaktów, nowe projekty, zacieśnianie przyjaźni pokazują, że warto inwestować w polsko-litewskie relacje młodzieżowe, ponieważ to młodzi ludzie będą budować przyszłość naszych państw. Petras Uksas, koordynator Funduszu po stronie litewskiej podsumowuje: – Fundusz wspiera ogromną pracę edukacyjną polskich i litewskich organizacji, angażując dużą liczbę młodych ludzi z różnych społeczności – miejskich i wiejskich – czy osób z mniejszymi szansami. To młodzieży powierzono budowanie pozytywnych relacji pomiędzy oboma krajami, co okazało się wielkim sukcesem. Oby tak dalej! ✨

Więcej o Polsko-Litewskim Funduszu Wymiany Młodzieży:
🌐 www.plf.org.pl

SONDA Dlaczego warto realizować polsko-litewskie projekty?

Oktawia Gorzeńska

koordynatorka projektów, nauczycielka, pedagog

Dzięki takim inicjatywom młodzież doświadcza prawdziwego dialogu kultur, a tym samym uczy się tolerancji i szacunku do różnorodności i odmienności. Pomimo wspólnej historii, częściowo kuchni, bliskości geograficznej – wiele nas różni. To także niezwykle doświadczenie, kiedy młodzież odkrywa podobieństwa, ale i różnice. Młodzi Polacy zawsze zazdroszczą Litwinom ich niezwykłej miłości do ojczyzny, Litwini natomiast widzą, że ich „większy brat” nie jest taki straszny, bo ma twarz Kaliny, Agnieszki czy Bartka, którzy są przyjacielscy, otwarci i optymistycznie nastawieni do świata i do litewskich przyjaciół.

Manana Melkadze

liderka projektu „European Year of Volunteering: Everyone can make difference”

Litwa i Polska w ciągu wieków miały dość bliskie relacje. W rezultacie na Litwie spotkać można wielu ludzi mówiących po polsku, a i w Polsce mówiących po litewsku. Dziś te relacje są dość napięte. Jednym z powodów jest kwestia mniejszości narodowych. Debata polityczna ma wpływ na społeczeństwo, a zwłaszcza na młodzież. Widoczny proces oddalania się tych dwóch państw nie przyczynia się do rozwiązywania problemów. Dlatego bardzo ważne jest, aby pokazać młodym ludziom nowe sposoby współpracy. Wymiany młodzieży to jedno z najlepszych narzędzi: nie tylko pozwala na podnoszenie świadomości na poszczególne tematy, ale również prowadzi do tworzenia nowych sieci i przyjaźni, które, mam nadzieję, przyczynią się do udanego partnerstwa między Litwą i Polską.

Kalina Gałkowska

uczennica Gimnazjum nr 1 w Gdyni

Szczerze mówiąc, byłam dość sceptycznie nastawiona do udziału w polsko-litewskiej wymianie. Nigdy wcześniej nie miałam do czynienia z ludźmi z Litwy, dlatego obawiałam się naszego spotkania. Zajęcia służyły temu, by uczyć się akceptacji, dzielić się poglądami i dyskutować. Uczylimy się współpracować w grupie, każde zadanie wymagało od nas doświadczenia do porozumienia i wysłuchania siebie nawzajem. Mimo sporów potrafiliśmy dokończyć zadanie i zaprezentować efekty naszej pracy. Wymiana polsko-litewska była dla mnie lekcją akceptacji, zrozumienia, a przede wszystkim umiejętności bycia osobą obiektywną.

PROJEKT KWARTAŁU – ZA CO TRZYMA KCIUKI KOMITET EWALUACYJNY

Projekt „Break the generation gap”

Międzynarodowa wymiana młodzieży realizowana przez Europejski Dom Spotkań – Fundację Nowy Staw będzie dotyczyć promowania dialogu między młodzieżą a seniorami. Młodzi ludzie z Polski, Hiszpanii, Finlandii, Wielkiej Brytanii oraz Czech będą szukali płaszczyzny porozumienia z osobami starszymi poprzez wspólne spotkania. Dialog zostanie nawiązany z użyciem nowoczesnych mediów, takich jak:

wideo, internet, fotografia, blog, jak również poprzez wspólne zajęcia manualne.

Młodzi ludzie nauczą starszych, jak korzystać z internetu, a starsi wprowadzą młodzież w tajniki już nieco zapomnianych czynności, takich jak np. szydełkowanie. Mądrość życiowa seniorów w zestawieniu z poglądami młodych ludzi da obraz zmian, jakie zaszły w świecie wartości na przestrzeni lat. ✨

OPINIA

W dzisiejszych czasach jest coraz mniej okazji do kontaktów z ludźmi starszymi. Mimo istotnych problemów mieszkaniowych młodzi coraz rzadziej mieszkają z dziadkami. W szkole, na uczelni, w pracy z rzadka spotykają osoby starsze. Natomiast czas wolny spędzają głównie w gronie rówieśników, z którymi dzielą światopogląd i pasje. Bywa, że młodzi mają kontakt z osobami starszymi jedynie w kościele czy u lekarza. Taka sytuacja sprawia, że młodzi i starsi mało o sobie wiedzą, rzadko współpracują. Ponadto tempo i zmiany w dzisiejszym świecie powodują, że gromadzona wiedza szybko się dezaktualizuje. Łatwo jest wypaść z obiegu. Seniorzy, dawniej „skarbnicy wiedzy i mądrości”, dzisiaj często są postrzegani jako grupa, która w dobie nowoczesnych technologii niewiele jest w stanie zaoferować. Dlatego tak ważną inicjatywą jest projekt „Break the generation gap”. Wymiana, w czasie której starsi

Zofia Ślęzakowska

zastępca dyrektora programu „Młodzież w działaniu”

nauczą się od młodych, jak wykorzystywać nowe technologie i nadążać za zmianami, a młodzi mają okazję dowiedzieć się, jak to było dawniej, zasługuje na uznanie. Warto się spotykać, aby przelamywać stereotypy. Nic tak nie łączy, jak wspólna praca nad tematami, w trakcie której młodzi i starsi mogą się uzupełniać. ✨

UNIJNA KONFERENCJA MŁODZIEŻOWA

Vassiliou: Dajcie mi 10 powodów

Delegaci młodzieżowi oraz przedstawiciele ministerstw i Komisji Europejskiej z całej Unii spotkali się w dniach od 18 do 21 marca na Unijnej Konferencji Młodzieżowej w duńskim Soroe.

Celem konferencji było podsumowanie wyników konsultacji prowadzonych w ramach dialogu usystematyzowanego UE z młodzieżą. Tegorocznym tematem było zaangażowanie młodzieży w wybory oraz organizacje młodzieżowe. Polska Grupa Robocza zdołała zebrać wypowiedzi czterech tysięcy osób. To największa liczba w całej Unii, ale organizatorzy postawili nie tylko na liczbę, ale po pierwsze na jakość.

Jednym z widocznych wyników spotkania będzie rezolucja Rady UE dotycząca innowacyjności i kreatywności młodych. W centrum zainteresowania uczestników znalazła się kwestia przyszłości programu „Młodzież w działaniu”. Podczas dyskusji komisarz Androulla Vassiliou zapytana o to, czy weźmie pod uwagę głos młodych w czasie planowania nowego budżetu UE zadeklarowała, że jeżeli młodzi ludzie przedstawią jej dziesięć powodów, dla których nie warto łączyć programów w jeden „Erasmus dla wszystkich”, to podejmie odpowiednie działania. Wypowiedź stała się teraz osią kampanii na rzecz zachowania programu dla młodzieży opierającego się na edukacji pozaformalnej.

Rekomendacje wypracowane przez uczestników, informacje o dialogu oraz klip z wypowiedzią komisarz Vassiliou i odpowiedzi młodych znajdziesz na www.mlodziez.org.pl/dialog-usystematyzowany.

– Michał Braun,
wiceprzewodniczący Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych

Warsztaty w trakcie konferencji

NOWOŚĆ SALTO

Najnowsza publikacja sieci SALTO to wydana wspólnie przez SALTO Training & Cooperation oraz SALTO South East Europe „Unlocking doors to recognition”. Ta nieduża książeczka to swego rodzaju podręcznik dla pracowników i wolontariuszy organizacji młodzieżowych oraz wszystkich, których działalność jest związana ze sferą edukacji pozaformalnej.

„Unlocking doors..” wychodzi naprzeciw wszystkim tym, którzy chcą, by ich praca została doceniona, a wolontariat uznany jako cenne doświadczenie zawodowe. Książeczka oferuje wiele praktycznych wskazówek, które mają pomóc czytelnikowi ustalić własną strategię w celu zwiększenia uznania i rozpoznania jego pracy.

Edukacja dorosłych

FELIETON

Seniorzy w Uniwersytetach Trzeciego Wieku

Wiesława Borczyk

Aktywni seniorzy na emeryturze mają możliwość poszerzania wiedzy i nabywania nowych umiejętności w 385 Uniwersytetach Trzeciego Wieku działających na terenie kraju. Sluchacze-studenci UTW to dziś już wielki ruch społeczny, obywatelski, świadczący o szybko rosnących aspiracjach starszego pokolenia. Oprócz zajęć edukacyjnych, takich jak wykłady, seminaria, warsztaty, lektoraty języków obcych czy kursy komputerowe, w UTW organizowane są zajęcia rekreacyjno-ruchowe dla podtrzymania dobrej kondycji fizycznej osób starszych i promowania zdrowego stylu życia. Integracja seniorów, krajowa i międzynarodowa sze-roka współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym i środowiskiem akademickim oraz szkolnym kształtują nowy wizerunek UTW jako animatorów aktywności osób starszych i solidarności międzypokoleniowej.

Senat RP doceniając 37-letnie doświadczenia polskich UTW podjął uchwałę o ustanowieniu roku 2012 Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Obchody Roku UTW wpisują się w kalendarz działań Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012. Symbolicznym wydarzeniem był Kongres UTW w dn. 19-20 marca br. w Sali Kongresowej PKiN w Warszawie z udziałem około 3 tys. przedstawicieli UTW i innych organizacji seniorskich. Udział w nim wzięła Anna Komorowska, małżonka Prezydenta RP, sprawująca honorowy patronat nad Rokiem UTW, oraz przedstawiciele parlamentu i rządu. W całym kraju UTW organizują wydarzenia lokalne i regionalne promujące rozwijanie kultury aktywności osób starszych i współpracy z młodym pokoleniem. 🌟

Wiesława Borczyk, prezes Ogólnopolskiej

Federacji Stowarzyszeń UTW, prezes Stowarzyszenia Sądecki UTW w Nowym Sączu, www.federacjaautw.pl

STATYSTYCY POLICZYLI

WZRASTA EDUKACYJNA ROLA PROJEKTÓW GRUNDTVIGA

W programie Grundtvig rośnie liczba projektów obejmujących działania edukacyjne skierowane do seniorów. Dzieje się tak zarówno w Projektach Partnerskich Grundtviga, jak i w Projektach Wolontariatu Seniorów.

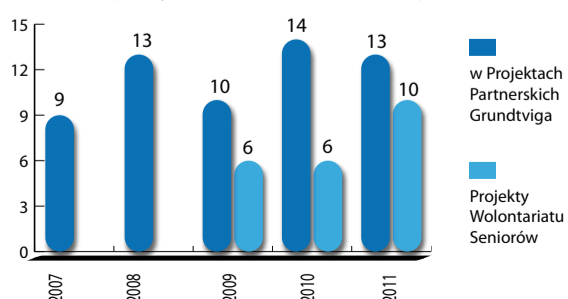
Dzielenie się własnym doświadczeniem umożliwia seniorom zwłaszcza akcja Projekty Wolontariatu Seniorów, uruchomiona w 2009 r. i skierowana do osób 50+. W ramach tej akcji organizacje realizujące projekt wysyłają oraz przyjmują grupy wolontariuszy-seniorów z zagranicy, z których doświadczeń korzysta społeczność lokalna, uczestnicząc w prowadzonych przez nich działaniach wolontariackich. Seniorzy m.in. pomagają w bieżącej pracy instytucji działających na rzecz osób wymagających szczególnego wsparcia.

Projekty partnerskie umożliwiają z kolei m.in. wymianę doświadczeń dotyczących nowych metod pracy z osobami starszymi, dialog międzypokoleniowy, naukę seniorów ICT lub edukację w zakresie dziedzictwa kulturowego. Popularne jest też wykorzystanie sztuki w pracy z seniorami oraz korzystanie z ich doświadczeń życiowych.

Liczbę projektów dotyczących wyżej wymienionej tematyki pokazuje poniższy wykres. W projektach partnerskich odsetek takich projektów wynosi od 12 do 18 proc. wszystkich realizowanych inicjatyw. 🌟

– oprac. Michał Chodniewicz

Projekty poświęcone edukacji seniorów

Stale rozwijanie wiedzy i umiejętności pozwala utrzymać doskonałą kondycję intelektualną i psychiczną

Senior uczący się? Tak!

GRUNDTVIG Ludzie w dojrzałym wieku chcą i mogą poszerzać swoje kompetencje – jedni po to, by wydajniej pracować, inni by aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym

Alina Respondek

zastępca dyrektora programu „Uczenie się przez całe życie”

✉ alina.respondek@frse.org.pl

Kiedy dzisiejsi licealiści zakończą karierę zawodową, na jedną osobę pracującą będą przypadały co najmniej dwie osoby na emeryturze. Starzejąca się Europa stawia przed nami ważne wyzwania związane z rynkiem pracy, ochroną zdrowia, standardem życia po przejściu na emeryturę. Jednocześnie jednak rosnąca liczba osób starszych – doświadczonych życiowo i zawodowo – niesie ze sobą ogromne szanse dla całego społeczeństwa. Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 stwarza mieszkańcom Europy doskonałą okazję do doceniania i zaplanowania właściwego wykorzystania potencjału seniorów – ich doświadczenia, mądrości, chęci wspierania innych. Aby wesprzeć i właściwie wykorzystać aktywność osób starszych, niezbędne jest zapewnienie im możliwości uczenia się dostosowanych do ich potrzeb.

W przypadku osób dojrzałych, które są jeszcze czynne zawodowo, uczenie się nakierowane jest na podnoszenie kwalifikacji lub rozwijanie kariery w nowych obszarach. Przedstawiciele tej grupy dotyczy też zagadnienie zarządzania wiekiem w organizacji, tzn. zarówno potrzeba właściwego wykorzystania ich wiedzy i umiejętności, jak i zapewnienia im odpowiedniej oferty edukacyjnej.

Natomiast w przypadku osób na emeryturze uczenie się skoncentrowane jest w większym stopniu na rozwoju osobi-

mości i ekspresji kulturalnej oraz inicjatywności i przedsiębiorczości, tak bardzo potrzebnych w pracy społecznej. Stale rozwijanie wiedzy i umiejętności pozwala utrzymać doskonałą kondycję intelektualną i psychiczną, być kreatywnym, żyć pełnią życia – zdrowo i samodzielnie do bardzo późnej starości.

Program Grundtvig, wspierający niezawodowe uczenie się wszystkich osób dorosłych, szczególną troską obejmuje słuchaczy w starszym wieku, m.in. poprzez wyznaczanie odpowiednich priorytetów. Projekty Grundtviga pozwalają, wspólnie z zagranicznymi partnerami, doskonalić ofertę edukacyjną dla seniorów, a także wykorzystywać ich wiedzę, kompetencje oraz życiowe doświadczenie w pracy wolontariackiej. Dzięki dofinansowaniu z programu Grundtvig dotychczas w Polsce zrealizowano ok. 100 projektów dotyczących uczenia się seniorów, a w Europejskim Roku 2012 spodziewane jest zwiększenie tej liczby o ok. 70 nowych tego typu przedsięwzięć. 🌟

DZIĘKI DOFINANSOWANIU Z PROGRAMU GRUNDTVIG W POLSCE ZREALIZOWANO DOTĄD OK. 100 PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH UCZENIA SIĘ SENIORÓW, A W EUROPEJSKIM ROKU 2012 SPODZIEWANE JEST ZWIĘKSZENIE TEJ LICZBY O OK. 70 NOWYCH TEGO TYPU PRZEDSIĘWZIĘĆ

stym i obywatelskim. Oprócz edukacji prozdrowotnej uczenie się w wieku starszym obejmuje doskonalenie kompetencji kluczowych, głównie informatycznych (aby komunikować się, płacić rachunki, korzystać z wiedzy), społecznych i obywatelskich (by aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa, również na zasadzie wolontariatu), matematycznych (np. by dobrze zarządzać własnym budżetem), a także umiejętności uczenia się, świado-

Więcej na ten temat na stronie: www.grundtvig.org.pl

Marcin Rolnik

dyrektor programu „Uczenie się przez całe życie”

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” Grundtvig jest jedynym, który wspiera osoby starsze, umożliwiając im bardziej aktywne życie. Wiele z nich poszukuje możliwości rozwijania własnych zainteresowań, ale również szansy na pomoc innym.

Grundtvig jest bardzo dobrze oceniany przez praktycznie wszystkich, którzy mieli okazję skorzystać z tych funduszy. Projekty pomagają seniorom przezwyciężyć wiele barier i stereotypów, wzbogacają ich życie, pozwalają uwierzyć we własne możliwości, wiedzę i doświadczenie, które jeszcze mogą być spożytkowane z korzyścią dla innych. Dodatkowym, ale jednym z często podkreślanych efektów, są nowe przyjaźnie i znajomości kontynuowane często długo po zakończeniu projektów.

Wolontariat osób starszych to ogromny, jeszcze obecnie niedostatecznie wykorzystany potencjał w działalności na rzecz innych. Międzynarodowa wymiana doświadczeń to szansa na rozwój własnych kompetencji, ale również inspiracja do działania we własnej lokalnej społeczności. Tę energię pozwala uwolnić właśnie program Grundtvig.

WYDARZENIE

7 marca br. odbyła się w Pałacu Prezydenckim konferencja **Zwiększenie aktywności osób starszych oraz solidarność międzypokoleniowa – podejście zintegrowane. Wyzwania**

dla Polski współorganizowana przez Kancelarię Prezydenta RP oraz MPIPS w ramach obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012. Zgromadziła ona m.in. przedstawicieli

organizacji pozarządowych i administracji oraz ekspertów.

SEMINARIUM CEDEFOP

Europejskie Centrum Rozwoju Zawodowego organizuje w dn. 6-7 czerw-

ca 2012 r. seminarium dla obecnych i przyszłych organizatorów wizyt studyjnych. Tematem przewodnim spotkania będzie wsparcie w wejściu na rynek pracy niepełnosprawnych osób starszych uczących się. W czasie spotkania będą

prezentowane najciekawsze wizyty studyjne dotyczące tego tematu oraz przykłady dobrych praktyk. Doświadczeni organizatorzy z Polski podzielą się swoją wiedzą z organizatorami z całej Europy. Więcej: studyvisits.cedefop.europa.eu.

Wszystkie wyróżnione publikacje można znaleźć w internecie

Pieniądze nie idą na marne

GRUNDTVIG Wysokobudżetowe, centralne projekty Grundtviga dają wartościowe efekty – warto je wykorzystywać!

Alina Respondek

zastępca dyrektora programu „Uczenie się przez całe życie”
✉ alina.respondek@frse.org.pl

Dwa podręczniki oraz zestaw materiałów szkoleniowych znalazły się w gronie najciekawszych produktów centralnych projektów programu Grundtvig. Wskazali je uczestnicy ubiegłorocznego seminarium poświęconego upowszechnianiu efektów działania unijnej inicjatywy na rzecz seniorów. Goście spotkania przeanalizowali kompendia 100 najlepszych projektów centralnych oraz 50 najlepszych produktów. Szukano przykładów praktyk najbardziej wartych dalszego upowszechniania, w grupach odpowiadających typowym dla programu Grundtvig obszarom tematycznym, np. aktywne obywatelstwo, uczenie się niepełnosprawnych, seniorów, edukacja międzypokoleniowa, sztuka i kultura, kluczowe kompetencje, edukacja w więzieniach.

Wśród najciekawszych omawianych produktów projektów Grundtviga były wspomniane na wstępie:

• **Podręcznik „VOCH Volunteers in Museum and Cultural heritage – A European Handbook”** zawierający artykuły oraz przykłady programów szkoleniowych dotyczących wolontariatu osób dorosłych w muzeach i w obrębie dziedzictwa kulturowego (www.amitie.it/voch/index4.htm) – projekt realizowały instytucje kultury ze Słowenii, Austrii, Włoch i Wielkiej Brytanii,

• **Podręcznik „EHLE Empowering Health Learning for Elderly – Project training toolkit: Handbook”** zawierający materiały szkoleniowe dla edukatorów uczących osoby starsze zdrowego trybu życia (www.ehle-project.eu/en/project-tools.html oraz www.ehle-project.eu/final_materials/en/HANDBOOK/Handbook_EN.pdf) – projekt realizowały organizacje z Włoch, Francji, Hiszpanii i Holandii,

• **Zestaw materiałów szkoleniowych Sieci Grundtviga SEVEN – Senior European Volunteers Exchange Network** dotyczących wolontariatu seniorów (www.seven-network.eu/site/?q=node/248) – projekt realizowało 29 organizacji z 11 krajów Europy.

Podczas seminarium podkreślano, że należy przenieść punkt ciężkości z upowszechniania informacji o programie Grundtvig na tworzenie konkretnych zastosowań rezultatów projektów. Dyskutowano m.in. potrzebę organizowania przeglądów najlepszych produktów, stworzenia centralnej bazy projektów oraz konieczność spotkań tematycznych i szkoleń nt. wdrażania innowacyjnych rozwiązań. ✿

Więcej informacji o programie na stronie:
✉ www.grundtvig.org.pl

Nowy rok, nowe szanse

WIZYTY STUDYJNE Technologie informatyczne w edukacji czy uczenie języków obcych – to tylko niektóre tematy wizyt organizowanych w 2012 roku

Anna Dębska

koordynatorka programu Wizyty Studyjne
✉ anna.debska@frse.org.pl

Jak co roku Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego we współpracy z Komisją Europejską oraz narodowymi agencjami opublikowało Katalog Wizyt Studyjnych organizowanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. Tegoroczna oferta zawiera wiele interesujących propozycji dla decydentów i specjalistów pracujących w obszarze edukacji i kształcenia zawodowego.

Dyrektorzy szkół i przedszkoli, metodycy wizytatorzy mogą wyjechać na jedną z wizyt poświęconych tematowi wciąż aktualnym w edukacji, takim jak wykorzystanie ICT w edukacji czy nauczanie i uczenie się języków obcych. Warto jednak pamiętać, że w katalogu znajduje się wiele wizyt związanych z kształceniem zawodowym, zwłaszcza dotyczących wspierania współpracy pomiędzy obszarami kształcenia, szkolenia i pracy.

Osoby, które zdecydują się wyjechać na wizytę poświęconą kształceniu zawodowemu, będą zastanawiać się, co zrobić, aby kształcenie i szkolenie miało jak najściślejszy związek ze światem pracy. Jak wspierać dialog pomiędzy instytucjami zajmującymi się kształceniem i szkoleniem na wszystkich poziomach – od szkół, poprzez instytucje zapewniające kształcenie zawodowe i kształcenie dorosłych, do szkolnictwa wyższego? Jak włączyć do współpracy przedsiębiorców i pracodawców? Co zrobić, żeby partnerstwo pomiędzy instytucjami prowadzącymi kształcenie i szkolenie, partnerami społecznymi, przedsiębiorstwami, ośrodkami świadczącymi usługi w zakresie zatrudnienia doprowadziło do stworzenia dla młodzieży warunków do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji pomocnych w szybkiej integracji na rynku pracy i dostosowaniu się do powstających wymagań zawodowych? Wszystkich chcących podyskutować na te ciekawe tematy zapraszamy do przejrzania katalogu i wyjazdu na wybraną wizytę.

Wizyta studyjna to okazja do podzielenia się doświadczeniami

W tym roku na szczególną uwagę zasługują propozycje organizowane przez partnerów społecznych dla partnerów społecznych. Wśród najciekawszych można wymienić wizyty odbywające się w Niemczech: „Doskonalenie i rozwój zawodowy szkoleniowców w zakładzie pracy” organizowaną przez Izbę Przemysłu i Handlu w Monachium (IHK München) oraz „Kształcenie zawodowe i edukacja obywatelska”, zaproponowaną przez Niemiecką Federację Związków Zawo-

dujących (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB NRW) i Stowarzyszenie Ośrodków Kształcenia Dorosłych. Przedstawiciele związków zawodowych i organizacji pracodawców zainteresowani tematem uczenia się przez całe życie mogą wyjechać również na jedną z wizyt organizowanych w Rumunii, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Austrii, Holandii, Turcji, Irlandii, Portugalii, Francji lub we Włoszech.

Najważniejsze, aby nie przegapić terminu składania wniosków i we właściwym czasie ubiegać się o udział w wybranym przedsięwzięciu. ✿

Więcej o Wizytach Studyjnych na stronie:
✉ www.sv.org.pl

WYJĄKOWE PROJEKTY PROGRAMU GRUNDTVIG

To nie było zwykłe spotkanie, by pośpiewać i poznać. Dla wielu uczestników to była prawdziwa podróż w czasie

Węgorzewo dla seniorów: łączy radości, pieśni szczęścia

Krzysztof Szwałek
redaktor „Europy dla Aktywnych”
✉ eurodesk@eurodesk.pl

Wydaje mi się, że wróciłam do czasów dzieciństwa i do domu – napisała po warsztacie jedna z uczestniczek. – Śliczna polska wymowa w moich uszach brzmiała jak muzyka – dodała inna. Emocji trudno było uniknąć – dla większości uczestników zorganizowanego w Wę-

gorzewie „Warsztatu wokalnoroślinniczego” inicjatywa była pierwszą od dawna możliwością zetknięcia się z polskimi tradycjami.

W warsztacie wzięło udział 15 seniorów w wieku od 53 do 83 lat z Czech, Litwy i Lotwy. Większość z nich deklarowała jednak narodowość polską, dlatego też program przedsięwzięcia szczególnie poruszył ich serca.

Seniorzy wzięli udział przede wszystkim w zajęciach wokalnych, w trakcie

Umiejętności uczestników warsztatu wzbudziły podziw organizatorów

których uczyli się lub przypominali sobie tradycyjne polskie kolędy i pastorałki. Zorganizowano również zajęcia dotyczące kuchni świątecznej, warsztaty rękodzielnicze, a także wycieczki, m.in. do Kętrzyna, Świętej Lipki, Dobrego Miasta. Odwiedzono też Muzeum

Kultury Ludowej i Muzeum Tradycji Kolejowych w Węgorzewie. Zapal, zaangażowanie i dorobek artystyczny uczestników spotkania przeszedł najśmielsze oczekiwania organizatorów.

Warsztat Grundtviga zorganizowała fundacja „Dziedzictwo nasze”. ✿

EDUKACJA DOROSŁYCH

W listopadzie 2011 r. Rada UE przyjęła odnowioną europejską agendę w zakresie uczenia się dorosłych (*The European Agenda for Adult Learning*), która m.in. określa na lata 2012-14 priorytety dla państw członkowskich w tym obszarze.

Z tej okazji 28 lutego br. odbyła się w Brukseli konferencja rozpoczynająca proces wdrażania agendy, z udziałem ponad 130 osób – przedstawicieli KE, rządów państw członkowskich oraz instytucji edukacji dorosłych. KE wydała również publikację „Strategies for improving participation in and awareness of adult learning” (dostępna na stronie www.grundtvig.org.pl).

Kształcenie zawodowe

FELIETON

Inżynier czy magister – oto jest pytanie

Maciej Duszczyk

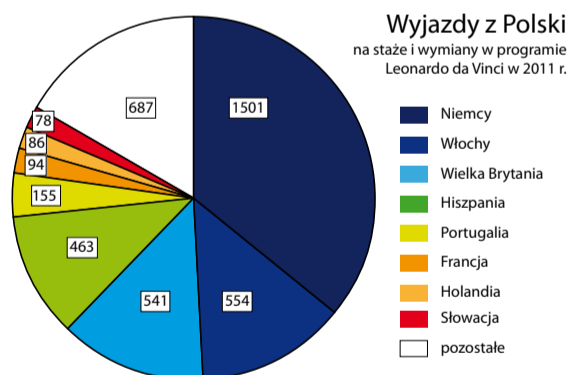
Przemiany demograficzne, z jakimi mamy już do czynienia, wymuszają na wyższych uczelniach oraz szkołach średnich rywalizację o uczniów i studentów. To jest tylko początek nieuchronnego procesu, który spowoduje z jednej strony zmniejszenie liczby uczelni i szkół, ale z drugiej – podniesienie jakości kształcenia. Rekrutacja, która będzie miała miejsce od czerwca do września, może okazać się dla wielu szkół najtrudniejsza od 1989 roku.

Głównym kryterium wyboru dokonywanego przez studentów mają być szanse, jakie daje dane wykształcenie na rynku pracy. W celu uzyskania takich danych uczelnie wyższe zostały zobligowane do wprowadzenia systemu monitorowania losów absolwentów. Z informacji ministerstwa nauki oraz doniesień prasowych wynika, iż rośnie popularność studiów technicznych, które mają gwarantować nie tylko pracę, ale i wysokie zarobki. Mam wrażenie, że wywiera się na wielu młodych ludziach bezpośrednią i pośrednią presję, aby szli na politechniki. Tymczasem nie każdy jest predestynowany do studiów tego typu i raczej nie będzie w przyszłości dobrym inżynierem. Dlatego też wydaje mi się, że konieczne jest większe wyważenie argumentów w dyskusji na temat kierunków studiów. Dobrze prowadzone studia humanistyczne również mogą być drogą do sukcesu. Wyniki analiz prowadzonych przez obserwatoria lokalnych rynków pracy wyraźnie pokazują, że np. absolwenci kierunków społecznych (np. resocjalizacja, polityka społeczna, stosowane nauki społeczne) nie mają praktycznie żadnych problemów ze znalezieniem pracy. Z jednej strony w pierwszym okresie nie mogą oni liczyć na wysokie wynagrodzenia, ale jednocześnie otrzymują stabilizację na rynku pracy. Tak więc nie spisujemy humanistów na straty. Oni są i będą potrzebni! ✪

Maciej Duszczyk, zastępca dyrektora
Instytutu Polityki Społecznej UW

STATYSTYCY POLICZYLI

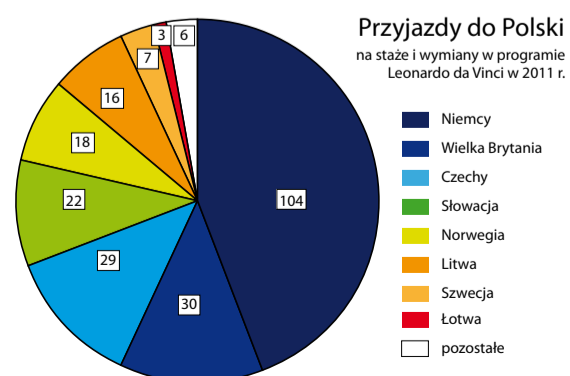
UCZYMY SIĘ OD INNYCH, A KTO CHCE SIĘ UCZYĆ OD NAS?

W 2011 r. w ramach projektów staży i wymiany doświadczeń programu Leonardo da Vinci wyjechało za granicę prawie 4 tys. osób. Polska jako kraj docelowy okazała się atrakcyjną jedynie dla 235 osób z innych krajów europejskich.

Najchętniej przyjeżdżają do nas Niemcy, Brytyjczycy, Czesi i Słowacy, zaś polscy uczestnicy najczęściej wybierają na kraj docelowy Niemcy, Włochy, Wielką Brytanię i Hiszpanię. ✪

– opr. Anna Kowalczyk

Szkolnictwo zawodowe: rewolucja czy ewolucja?

LEONARDO DA VINCI Nadchodzą zmiany w szkolnictwie zawodowym. Odchodzi się od nauki konkretnych zawodów na rzecz zdobywania kwalifikacji w danym zawodzie

Nowa organizacja szkolnictwa zawodowego ma ułatwić absolwentom zdobycie pracy

Edward Toronczak
Zespół Projektów Tematycznych
✉ edward.toronczak@frse.org.pl

Długo oczekiwane zmiany w ustawie o szkolnictwie zawodowym są uzasadnione. W ostatnim czasie obserwowaliśmy coraz większy rozdźwięk między ofertą szkolnictwa zawodowego a oczekiwaniami pracodawców. Nauczanie w wielu szkołach stało się mało atrakcyjne, często przestarzałe, a uczniom brakowało zajęć praktycznych. Do tego doszło coraz mniejsze zainteresowanie niektórymi typami placówek. GUS podaje, że w roku szkolnym 2009/2010 do liceów profilowanych przyjęto o prawie 19 proc. mniej uczniów niż rok wcześniej. Nie najlepiej wyglądała również zdawalność egzaminów maturalnych w tego typu placówkach. Nie da się ukryć, że oferta szkolnictwa zawodowego nie wytrzymała próby czasu.

Zasadniczym celem znowelizowanej ustawy jest zwiększenie skuteczności systemu kształcenia zawodowego oraz zharmonizowanie szkolnictwa w tym obszarze z rynkiem pracy. Osiągnięcie tych celów

ma być możliwe poprzez: zmodyfikowanie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem podziału zawodów na kwalifikacje; wdrożenie zmodernizowanej podstawy programowej; dostosowanie struktury szkolnictwa zawodowego do nowego modelu kształcenia ustawicznego; ujednoczenie systemu egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz włączenie szkół prowadzących kształcenie zawodowe w system kształcenia ustawicznego.

Główne zmiany w ustawie dotyczą nowego ustroju szkół ponadgimnazjalnych. Od 1 września 2012 r. struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego obejmować będzie trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową, trzyletnie liceum ogólnokształcące, czteroletnie technikum oraz szkołę policealną. Wstrzymany zostanie nabór do liceów profilowanych dla młodzieży i dla dorosłych, uzupełniających liceów ogólnokształcących dla młodzieży i dla dorosłych, techników uzupełniających dla młodzieży, zasadniczych szkół zawodowych dla dorosłych oraz techników dla dorosłych. A od 1 września 2013 r. nie

będzie naboru słuchaczy do techników uzupełniających dla dorosłych. Warto tu dodać, że rozpoczęte wcześniej kształcenie będzie kontynuowane do jego zakończenia na dotychczasowych zasadach.

Nowe przepisy zakładają odejście od kształcenia w konkretnym zawodzie na rzecz zdobywania kwalifikacji do wykonywania danego zawodu. Egzaminy na poszczególne kwalifikacje nie będą przeprowadzane po zakończeniu nauki w szkole, lecz na różnych jej etapach. Po uzyskaniu wszystkich kwalifikacji wymaganych w danym zawodzie uczeń otrzyma dyplom to potwierdzający. Dzięki takiemu rozwiązaniu łatwiej będzie uzyskiwać wykształcenie zawodowe, uzupełniać kwalifikacje i zdobywać nowy zawód. Takie podejście umożliwi też elastyczne planowanie indywidualnej ścieżki rozwoju kariery zawodowej.

Reforma przewiduje, że nauka w technikum i zasadniczych szkołach zawodowych oraz liceach ogólnokształcących będzie powiązana z nauką w gimnazjach. Treści tam rozpoczęte będą kontynuowane w pierwszych klasach szkół ponadgimnazjalnych. W ten sposób absolwenci zreformowanych zasadniczych szkół zawodowych będą mogli kontynuować naukę np. w liceach ogólnokształcących dla dorosłych już od drugiej klasy. Ustawa umożliwi również łączenie szkół zawodowych w centra kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Wydaje się, że zmiany zainicjowane w ustawie o szkolnictwie zawodowym idą w dobrym kierunku. Trudno jednak mówić o ich rewolucyjnym charakterze. Niewątpliwie są one kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego, która ma raczej charakter ewolucyjny. ✪

Więcej o szkolnictwie zawodowym:
✉ www.leonardo.org.pl

Jak sprawić, by pracodawca docenił kwalifikacje

DOKUMENTY EUROPASS – CZ. V Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe ma pomóc osobom kończącym szkoły zawodowe w znalezieniu dobrej pracy

Małgorzata Turek
koordynatorka Krajowego Centrum Europass
✉ m.turek@frse.org.pl

Wykształcenie zawodowe przestaje być postrzegane jako nieatrakcyjne, a rynek pracy, zarówno polski, jak i europejski, ciągle potrzebuje nowych fachowców. Dokument Europass – Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje został pomyślany tak, by pomóc w znalezieniu zatrudnienia, które pozwoli w pełni wykorzystać zdobyte umiejętności.

Suplement to dokument wydawany jako uzupełnienie dyplomu, który uzyskuje absolwent ponadgimnazjalnej szkoły zawodowej po zdaniu zewnętrznego egzaminu zawodowego. Dokument przejrzysto przedstawia kwalifikacje swego po-

siadacza, tak by potencjalny pracodawca od razu był w stanie ocenić wartość przysługującego pracownika. W Suplemencie jest miejsce nie tylko na opisanie zdobytych w czasie nauki umiejętności zawodowych, ale również na przedstawienie jej przebiegu z informacją o tym, jakie były proporcje między zajęciami teoretycznymi a praktycznymi, oraz o typie i poziomie ukończonej szkoły.

Bardzo ważną informacją, dla której w Suplemencie znalazło się miejsce, jest wykaz zawodów dostępnych dla posiadacza dyplomu. Ponadto w Suplemencie do Dyplomu Potwierdzającego Kompetencje Zawodowe znajduje się informacja o instytucji, która wydała dyplom, o poziomie zdobytego wykształcenia, warunkach zdania egzaminów końcowych i o ewentualnej możliwości dalszego kształcenia

w wybranym kierunku. Tak skonstruowany dokument umożliwia temu, kto ocenia kandydatów do pracy szybkie i celne wytypowanie osoby spełniającej stawiane wymagania. Na prośbę osoby, która otrzymała dyplom Suplement może zostać wydany również w języku angielskim, co znacznie zwiększa szansę na znalezienie pracy poza granicami kraju.

Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe jest wydawany bezpłatnie przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, ma jednolity wzór we wszystkich państwach członkowskich UE, co wyrównuje szanse kandydatów pochodzących z różnych krajów Unii. ✪

Więcej informacji o Inicjatywie Europass:
✉ www.europass.org.pl

KONFERENCJA

Komitet Naukowo-Techniczny Doskonalenia Kadr, działający w strukturach Naczelnej Organizacji Technicznej, wspólnie ze Związkiem Rzemiosła Polskiego zorganizował 20 kwietnia 2012 r.

II konferencję poświęconą szkolnictwu zawodowemu pt. *Nowa marka szkolnictwa zawodowego*. Celem konferencji było wypracowanie postulatów dla poprawy jakości kształcenia zawodowego stosownie do potrzeb gospodarki i ryn-

ku pracy oraz nadania właściwej rangi szkołom zawodowym, które powinny być liderami w walce z bezrobociem.

KONKURS DLA NAUKOWCÓW

Tylko do 5 czerwca są przyjmowane

zgłoszenia do konkursu dla młodych naukowców, organizowanego przez Unię Europejską. Inicjatywa ma służyć wspieraniu pomysłów oraz współpracy i wymianie doświadczeń pomiędzy młodymi naukowcami. Konkurs to także oka-

zja do prezentacji najlepszych osiągnięć europejskich studentów i zainteresowania nimi mediów. Finał konkursu odbędzie się w Bratysławie w dniach od 21 do 26 września 2012 r. Więcej informacji na stronie www.eucys2012.eu.

Agnieszka Pawlak i Marta Gołąbek podczas stażu w Wersalu pracowały m.in. przy rozbudowie strony internetowej i przygotowaniu wystawy „Sciences et curiosités à la cour de Versailles”.

Na pomoc pałacom

LEONARDO DA VINCI Ośmiu pracowników Muzeum Pałacu w Wilanowie mogło wziąć udział w czterotygodniowych stażach w siostrzanych instytucjach w Europie

Przygotowywali wystawy, pracowali nad systemami informacji dla widzów i stronami internetowymi, wreszcie zajmowali się zabytkami, należącymi do najcenniejszych i najsłynniejszych w Europie. Wszystko w ramach projektu realizowanego przy finansowym wsparciu programu Leonardo da Vinci. Jego realizacja była możliwa dzięki trwającej od 2006 r. współpracy wilanowskiej instytucji z innymi muzeami europejskimi w ramach Stowarzyszenia Europejskich Rezydencji Królewskich (ARRE) z siedzibą w Wersalu.

Celem staży było poznanie międzynarodowych standardów zarządzania projektami w muzeach. Goście z Pałacu w Wilanowie porównywali też procedury konserwatorskie i dokumentacyjne oraz obserwowali, jak w odwiedzanych przez nich instytucjach wygląda komunikacja społeczna.

W projekcie udział wzięli: Anna Ekielska (odwiedziła zamek w duńskim Rosenborgu), Marta Gołąbek, Agnieszka Pawlak i Wojciech Bagiński (Wersal), Konrad Pyzel (Mafra w Portugalii), Monika Buraczyńska i Agnieszka Leś-

kiewicz-Laudy (Hampton Court Palace, Anglia) oraz Aleksandra Głowacz (Pałac Schönbrunn w Wiedniu).

Co zmieniło się dzięki projektowi w ofercie Muzeum Pałacu w Wilanowie? Były organizowane dni osób niepełnosprawnych, działa Teatr Głuchych, poprawiono dostęp do pałacu dla osób niepełnosprawnych, od kilku miesięcy organizowany jest wolontariat w muzeum, przygotowana jest też nowa ścieżka do audioguide'a. Znaczące zmiany czekają również wystawę stałą w pałacu. ✨ *— red.*

Konrad Pyzel w trakcie prezentacji efektów stażu. Na blogu napisał: *Wszyscy w Mafrze wiedzą, że ten pałac jest ich największym dobrem. Nie ma ich jednak w internecie i tu nasze wilanowskie doświadczenie może być pomocne*

EFEKTY STAŻY

- **Marta Gołąbek** jako zastępca kierownika Działu Sztuki jest kuratorem wystawy „Primus inter pares” (otwarcie w 2013 r.) poświęconej postaci Jana III Sobieskiego.
- System kompleksowej dokumentacji stworzony przez zespół **Wojciecha Bagińskiego**, obecnie kierownika Pracowni Opieki nad Zabytkami Architektury, testowany w trakcie inspekcji stanu kamiennych rzeźb i dekoracji na dachu kaplicy wersalskiej, rozwija się obecnie w Wilanowie.
- **Agnieszka Leśkiewicz-Laudy**, obecnie zastępca Kierownika Działu Konserwacji, realizuje projekt, którego ważnym elementem są wypracowane przez nią procedury badań mikrobiologicznych.
- **Konrad Pyzel**, który brał udział w tworzeniu nowej strony internetowej Mafry, obecnie jest redaktorem wortalu wilanowskiego.
- **Monika Buraczyńska** wprowadza programy dla niepełnosprawnych w Muzeum w Wilanowie.
- **Anna Ekielska** jest obecnie odpowiedzialna za merytoryczną stronę wystaw stałych w Pałacu.

Aleksandra Głowacz: *Do Wiednia przyjechałam na staż w Kindermuseum (KIMU). KIMU to wydzielona część pałacu Schönbrunn dostosowana do zwiedzania przez najmłodszych. Umieszczono tu wiele narzędzi edukacyjnych – rzeczy do dotykania, przymierzania, obracania...*

Konrad Pyzel (z prawej) w trakcie stażu w portugalskiej Mafrze, ogromnym założeniu parkowo-klasztornym położonym w centrum niewielkiego miasta, badał relacje między muzeum a lokalną społecznością. Obok Konrada Ferdanda Santos.

Agnieszka Pawlak na blogu: *Buszuję pośród obrazów wersalskich oraz tych, które przybywają z rozmaitych muzeów i instytucji, i badam ich „stan zdrowia”. Okres jest gorący!*

Informacja młodzieżowa

FELIETON

Kto Ty jesteś, (młody) człowieku?

Lukasz Smogorowski

Wiele lat temu Czesław Miłosz w wierszu „Do polityka” zapytał: „Kto ty jesteś, człowieku?”. Czy takie pytanie zadaje dziś młodzież? Czy chce wiedzieć, kim są osoby podejmujące ważne dla niej decyzje i jakie będą ich konsekwencje? I czy można na nie wpływać? Na poziomie europejskim – tak, a przynajmniej takie jest założenie usystematyzowanego dialogu. Odpowiedź „tak” sama w sobie prowadzi jednak donikąd. Ważniejsze od tego, czy młodzież „chce”, jest to, czy wie, że ma taką możliwość. W Polsce zazwyczaj nie wie.

Punkty informacji młodzieżowej, które funkcjonują w całej Europie, mogą nie tylko ułatwiać młodym ludziom docieranie do wiedzy na temat podejmowanych przez polityków decyzji, ale także działać w drugą stronę: analizować potrzeby informacyjne młodzieży (bo z nich wynika konkretna wiedza o postawach i oczekiwaniach), by ułatwić decydom wyjscie naprzeciw młodym ludziom, pozwolić na nawiązanie dialogu.

Usystematyzowany powinien oznaczać: oparty o systemy wspierające analizę potrzeb i możliwości. Bardzo

CZY UNIJNI KOMISARZE ZASTANAWIAJĄ SIĘ, KIM TAK NAPRAWDĘ JEST MŁODY CZŁOWIEK, CZY BIORĄ POD UWAGĘ JEGO ZDANIE, DO KTÓREGO WYRAŻANIA SAMI GO ZACHĘCAJĄ?

ważnym ogniwem tego systemu jest właśnie informacja młodzieżowa. Czy tak się dzieje? W tym miejscu dochodzimy do tytułowego pytania, będącego parafrazą słów Miłosza: kto ty jesteś, młody człowieku?

Wkrótce zapadną ważne decyzje, między innymi o przyszłości unijnych programów edukacyjnych. Trwa intensywna wymiana zdań na linii: młodzież, organizacje młodzieżowe, kraje członkowskie – Komisja Europejska. Czy unijni komisarze zastanawiają się, kim tak naprawdę jest młody człowiek, czy biorą pod uwagę jego zdanie, do którego wyrażania sami go zachęcają? Jedno jest pewne: młodzież powinna jednoczyć wysiłki, żeby tak się stało. Do tego potrzebujemy jednak wszechstronnej i obiektywnej informacji. Już sama wiedza o możliwościach często działa mobilizująco i aktywizująco. Stąd w Europie takie inicjatywy jak tegoroczna kampania „Information Right Now”, która do Polski nie trafi – bo jak trafić do miejsca, które jest białą plamą na europejskiej mapie systemów informacji młodzieżowej?

Można i trzeba o tym pisać, trzeba też jednak działać. Słowem-kluczem działań powinna być sieć, która pozwala zwiększyć zakres oddziaływania. I tak właśnie działa nowy projekt Eurodesk Polska „Europa dla młodzieży” – sieciowa. W 19 polskich miejscowości konsultanci Eurodesku prowadzą warsztaty na temat europejskiej polityki młodzieżowej: edukacji pozaformalnej, dialogu usystematyzowanego, informacji młodzieżowej, solidarności międzypokoleniowej, wielojęzyczności, bezrobocia młodzieży. Pokazują możliwości, tłumaczą zawiłości, w ciekawy, przystępny, aktywizujący sposób. Równolegle, w świecie wirtualnym trwa promocja programów i inicjatyw wspierających mobilność młodzieży – poprzez „konkursy z przesłaniem”, prowadzone na facebookowym fanpage’u Eurodesku. ✪

Lukasz Smogorowski, konsultant sieci Eurodesk Polska

Informowanie młodych daje korzyści wszystkim

SIEĆ ERYICA – Najtrudniejsze w naszej pracy jest ciągle tłumaczenie, dlaczego centra informacji dla młodzieży są potrzebne – mówi szef sekretariatu ERYICA David Capecchi

Rozmawiała Vaiva Ruzaite
Eurodesk Litwa

Czym tak naprawdę jest sieć ERYICA? Jaka jest jej rola w świecie informacji młodzieżowej?

Nasza sieć działa od 1986 r. Formalnie jesteśmy organizacją pozarządową, ale de facto pełniemy rolę struktury międzyrządowej – skupiamy bowiem krajowe sieci koordynujące informację młodzieżową. Samych doradców jednak nie zatrudniamy – raczej koordynujemy różnego rodzaju działania na poziomie międzynarodowym. Wśród naszych czterech strategicznych priorytetów jest: dbanie o wysoką jakość informacji młodzieżowej i szkoleń, reprezentowanie interesów naszych członków i całej dziedziny oraz wspieranie tworzenia partnerstw pomiędzy naszymi członkami i z udziałem lokalnych centrów informacji. Mamy też nieskromną ambicję bycia liderem w stymulowaniu rozwoju informacji młodzieżowej.

Z których dokonań jesteście szczególnie dumni?

Myszę, że obecnie dziedziną, w której możemy pochwalić się największymi sukcesami, są szkolenia. Rozwinęliśmy własny program szkoleniowy pod nazwą „YIntro”, wprowadzający w tajniki informacji młodzieżowej. W jego trakcie pokazujemy, jak docierać do młodych ludzi, jak sprawdzać i weryfikować źródła informacji oraz jak dbać o niezależność informacji. Podkreślamy też znaczenie tworzenia sieci. Dla osób, które ukończyły szkolenie „YIntro” przygotowaliśmy również kursy zaawansowane, oferujemy także szkolenia dla kadry pracującej online.

Druga dziedzina, o której chciałbym powiedzieć to lobbying na rzecz wzrostu znaczenia informacji młodzieżowej na arenie europejskiej. W tym roku we współpracy z Radą Europy prowadzimy kampanię „Youth Information – Right Now”. Ma ona uświadomić młodym ludziom, że in-

David Capecchi: Rozwój nie jest możliwy bez dostępu do informacji

formacja młodzieżowa jest ich prawem, że są miejsca, w których z tego prawa mogą skorzystać i że razem możemy zrobić jeszcze więcej, by znaczenie tej dziedziny zostało docenione. W przyszłym roku z kolei planujemy konferencję pod hasłem: „Young people access the right”.

Jakie cele sobie stawiacie, mówiac o rozwoju informacji młodzieżowej?

Chcemy, by młodzi ludzie chętniej i głębiej uczestniczyli w życiu społecznym oraz odgrywali ważniejszą rolę w swoich społecznościach. Staramy się otwierać przed nimi nowe możliwości, biorąc pod uwagę to, kim są i co chcieliby robić.

Co przeszkadza w osiągnięciu tych zamierzeń? Jakie są najważniejsze wyzwania dla sieci ERYICA?

Sformułowanie *informacja młodzieżowa* dla polityków wciąż, niestety, brzmi mało „seksownie”. Trzeba stale i uparcie powtarzać argumenty, które wypełniają tę ideę, przytaczać konkretne przykłady działań.

Jakich argumentów używacie najczęściej?

Przekonujemy, że nie można stworzyć lepszego społeczeństwa, jeśli młode pokolenie nie będzie miało możliwości rozwoju. Z kolei rozwój nie będzie możliwy bez dostępu do informacji. Nasza idea to konkretna odpowiedź na kryzys ekonomiczny i społeczny, a jednocześnie narzędzie, by odzyskać pokolenie, które wielu nazwało już straconym. ✪

Więcej informacji o sieci ERYICA:
🌐 <http://eryica.org>

MALIN W INTERNECIE STRONA BEZ EFEKTU „WOW”

Sheryica (www.sheryica.org) to, zgodnie z tym, co czytamy na stronie głównej, interaktywna platforma dla pracowników informacji młodzieżowej. Szczególnie mówiąc, więcej nie trzeba, by mnie się ta strona od razu spodobała. Przez prawie pięć lat działałem jako pracownik Ośrodka Informacji Młodzieżowej i tematyka ta jest mi bardzo bliska.

Sheryica skupia ludzi zajmujących się informacją młodzieżową i daje im miejsce do wymiany informacji, do pochwalenia się swoimi projektami, wydarzeniami i sukcesami. Świetne źródło pomysłów i inspiracji. Szkoda tylko, że na razie nie ma tam żadnych polskich newsów. A przecież ośrodków informacji młodzieżowej trochę mamy...

Bardzo istotną częścią platformy jest miejsce do dyskusji. Nie jest ich oszalałająco dużo, ale widać, że co jakiś czas ktoś czegoś szuka i, co ważniejsze, dostaje odpowie-

dzi na swoje pytania. Nie można tego nie docenić. Dodatkowym plusem jest fakt, że nie są to ludzie siedzący gdzieś w stolicach i koordynujący wszystko na poziomie krajowym, ale osoby z faktycznym doświadczeniem w informacji młodzieżowej.

Nie jest to strona, która ma w sobie tak zwany efekt wow. Nie ma tu wodotrysków, oszalałającej grafiki, pięknego układu informacji. Ale wszystko jest czytelne, uporządkowane i po prostu zgrabnie zorganizowane. Bardzo lubię takie serwisy i zawsze z przyjemnością o nich piszę.

Przyznam, że serwis zarówno wizualnie, jak i treściowo podoba mi się dużo bardziej niż strona domowa organizacji „matki” – ERYICA. Ta ostatnia jest jakaś taka... sucha, nieco korporacyjna. Sheryica jest dużo ciekawsza. ✪

– Marcin Malinowski – <http://malin.net.pl>

OCHRONA KONSULARNA

Podczas podróży może zdarzyć się, że będziesz potrzebować pomocy swojego konsulatu lub ambasady – np. gdy stracisz paszport lub zgubisz wszystkie pieniądze. Pod adresem <http://ec.europa.eu/consularprotection> znajdziesz wszelkie niezbędne informacje o tym, gdzie takiego wsparcia szukać. Wiadomości skondensowane, ale bardzo przydatne. Jestem na tak.

EQAVET

Pod skrótem EQAVET kryje się coś określanego mianem Europejskich ram zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Już sama nazwa jest nudna. Jeśli tematy Quality Assurance, czyli zapewniania jakości są Ci bliskie, adres <http://eqavet.eu/index.html> może Ci się przydać. W innym przypadku nie trać czasu, i tak niczego ciekawego nie znajdziesz.

Nie przegap terminów

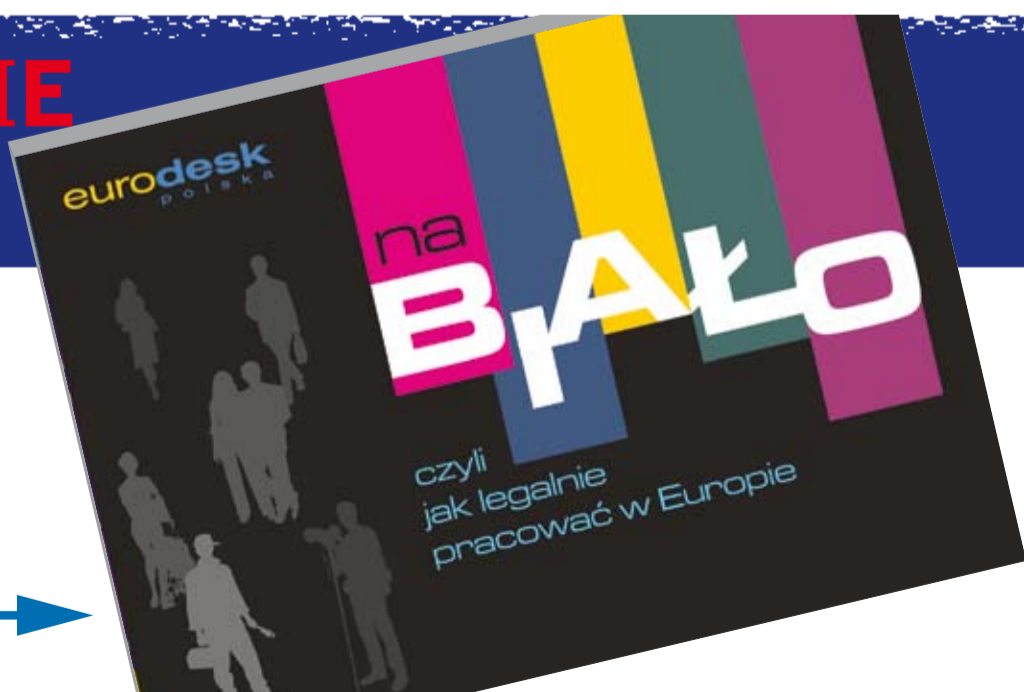
TERMINY PRZYJMOWANIA WNIOSKÓW W PROGRAMACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ FUNDACJĘ ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI W OKRESIE 30.04.2012 – 1.06.2012 R.

PEŁNA, SYSTEMATYCZNIE UZUPEŁNIANA I AKTUALIZOWANA LISTA ZNAJDUJE SIĘ W BAZIE EURODESK POLSKA – WWW.EURODESK.PL/NIEPRZEGAP

TERMIN	PROGRAM/AKCJA	OPIS	KONTAKT
30 kwietnia 2012 r.	Grundtvig – Kursy doskonalenia zawodowego kadry dla edukacji dorosłych	Kursy za granicą dla przedstawicieli kadry edukacyjnej pracującej w obszarze niezawodowej edukacji osób dorosłych.	Karolina Milczarek kmilczarek@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-233, www.grundtvig.org.pl
	Comenius – Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej	Dofinansowanie udziałów w szkoleniach dla nauczycieli i innej kadry oświatowej.	Michał Wodzisławski mwodzislawski@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-203, www.comenius.org.pl
	Erasmus Mundus – Wspólne programy, Programy partnerskie, Projekty promocyjne	Program wspierający współpracę i mobilność w dziedzinie szkolnictwa wyższego.	Anna Bielecka abielecka@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-241, www.erasmusmundus.org.pl
1 maja 2012 r.	Młodzież w działaniu – Młodzież dla Europy	Dofinansowanie międzynarodowych wymian młodzieży i lokalnych projektów młodzieżowych o wymiarze europejskim.	Grzegorz Kucharyk gkucharyk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-413, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Wolontariat Europejski	Program dla młodych ludzi, którzy chcą pracować społecznie za granicą oraz dla organizacji, które chcą przyjąć wolontariusza z zagranicy.	Melania Miksiewicz mmiksiewicz@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-422, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Młodzież w Świecie	Dofinansowanie wymian młodzieży, projektów szkoleniowych (m.in. wizyt studyjnych, seminariów i szkoleń).	Karolina Suchecka ksuchecka@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-430, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Szkolenie i Tworzenie sieci	Dofinansowanie staży, wizyt studyjnych, seminariów, kursów szkoleniowych i innych działań służących tworzeniu partnerstw, wymianie doświadczeń i podnoszeniu kompetencji osób pracujących z młodzieżą.	Bożena Kiluk bkiluk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-443, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Spotkania młodzieży i osób odpowiedzialnych za politykę młodzieżową	Wsparcie krajowych i międzynarodowych seminariów służących wymianie doświadczeń i poglądów między młodzieżą, osobami pracującymi z młodzieżą i politykami odpowiedzialnymi za politykę młodzieżową.	
7 maja 2012 r.	European Language Label – Konkurs instytucjonalny	Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych. Certyfikat jest wyróżnieniem za innowacyjne metody kształcenia i promuje osiągnięcia dydaktyczne.	Anna Grabowska agrabowska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-263, www.ell.org.pl
	European Language Label – Konkurs indywidualny dla nauczycieli		
	European Language Label – Konkurs indywidualny dla osób uczących się języków obcych		
30 maja 2012 r.	Grundtvig – Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych	Indywidualne wyjazdy zagraniczne przedstawicieli kadry edukacyjnej, pracującej w obszarze niezawodowej edukacji osób dorosłych, na konferencje, seminaria i praktyki typu „job shadowing”.	Ewa Orzeszko eorzeszko@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-237, www.grundtvig.org.pl
1 czerwca 2012 r.	Erasmus	Przyjmowanie przez Narodową Agencję wniosków polskich uczelni o certyfikaty ECTS i DS Label na lata 2012-2015.	Dorota Rytwińska drytwinska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-244, www.erasmus.org.pl

PRACA W EUROPIE czarno na białym

- POZWOLENIA DO LAMUSA
- FORMALNOŚCI →
- PRACE SEZONOWE →
- PRACA DLA MŁODOCIANYCH
- ILE NA RĘKĘ?
- NA GELOWNIKU FISKUSA →

NOWA PUBLIKACJA EURODESKU DOSTĘPNA NA STRONIE WWW.EURODESK.PL/PUBLIKACJE ORAZ W PUNKTACH EURODESK POLSKA. ADRESY NA WWW.EURODESK.PL/EURODESK-W-POLSCE

Na zakończenie

POSŁOWIE

Tablety w Sejmie – rewolucja w myśleniu

Sławomir Neumann

Już od prawie dwóch miesięcy 460 posłów może korzystać z iPadów – nowoczesnych urządzeń, będących połączeniem komputera oraz elektronicznego czytnika książek i dokumentów. Jak sobie parlamentarzyści radzą? Myślę, że przyzwycię. Według moich szacunków, na co dzień iPady ma przy sobie 30-40 proc. posłów, reszta się do nich powoli przyzwyczaja. Takich, którzy twardo deklarują, że elektronicznej tabliczki nie wezmą do rąk, jest garstka.

Jakie mogą być skutki technologicznej rewolucji w Sejmie? Myślę, że większe niż się wszystkim wydaje. Pierwsze, co przychodzi do głowy, to kwestie oszczędnościowe i ekologiczne. Papierowe dokumenty oczywiście przetrwały, ale dostajemy ich dużo mniej – zamiast drukować projekty ustaw czy sprawozdań, można je w każdej chwili wyświetlić na ekranie. To zdecydowanie ułatwia pracę.

Równie ważne jak ekologia będą jednak zmiany w sposobie myślenia parlamentarzystów. Korzystanie z najnowszych zdobyczy techniki wymusza poznawanie nowych stron, nowych aplikacji, kanałów komunikowania się. To natomiast sprawi, że posłowie z mniejszą rezerwą podchodzić będą do e-rzeczywistości czy e-rozwiązań w różnych dziedzinach życia. Mam nadzieję, że już wkrótce nie będzie w Sejmie nikogo, kto podejrzliwie patrzyłby na podpis elektroniczny, e-faktury czy e-dokumenty. Warto, by były one traktowane tak samo poważnie jak to, co jest na papierze. W Polsce, niestety, wciąż pokutują tradycje carskiej Rosji – pieczęć uważa się za ważniejszą niż podpis. Najwyższa pora to zmienić i iPad może być tu bardzo przydatny. Zmianianie świadomości wśród ludzi, którzy zajmują się stanowieniem prawa, ma naprawdę kapitalne znaczenie. Pojawia się szansa, że prawo będzie bardziej przyjazne takim rozwiązaniom, a co za tym idzie – bardziej przyjazne młodym ludziom, którzy w cyfrowym świecie czują się jak w domu.

Tablety w Sejmie mogą mieć wpływ także na tempo, w jakim państwo i samorządy rozwiążą problem dostępu młodych ludzi do nowych technologii – uczniów w szkołach czy studentów na uczelniach. I nie chodzi tu o sam sprzęt, ale o wsad do niego, czyli oprogramowanie – to nad nim przede wszystkim musimy popracować. Wierzę, że każdy, kto pozna zalety nowoczesnych urządzeń na własnej skórze, będzie dążył do tego, by inni też mieli taką możliwość. ✪

Sławomir Neumann, poseł na Sejm RP

OSTATNIA KRESKA RATUNKU

michał narojek

HUMOR WNIOSKÓW

Zaklinał się w hełmie

Pisanie sprawozdań, wniosków i uzasadnień to zazwyczaj spory wysiłek. Tak wielki, że czasami nawet najmądrzejszym zaczyna brakować słów. Oto najzabawniejsze sformułowania z korespondencji nadesłanej do Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

„Zorganizujemy warsztaty, miejskie happeningi i włączymy do działań olsztynian. Burza mózgów i dyskusje przy okrągłym stole nie będą nam obce”.

„Chcemy poprzez nasz projekt zapoznać się z różnymi grupami etnicznymi, którymi interesujemy się od dziecka”.

„Grupa zorganizuje otwarty spływ kajakowy dla osób w wieku wędrowniczym (szkolnym gimnazjalnym, licealnym)”.

„Złotą metodą ewaluacji są plotki przy dobrym cieście i kawie”.

„Po pokazie rycerze zdjęli zbroje i pozwolili publiczności dotykać i bawić się sprzętami. Były też w związku z tym sytuacje nietypowe – jeden z uczestników zaklinał się w hełmie”.

EUROPA DLA AKTYWNYCH

Koordynatorzy „EdA”: Wawrzyniec Pater, Agnieszka Pietrzak, Krzysztof Szwałek. **Koordynatorzy działań:** Druga strona FRSE: Agnieszka Pietrzak, Polityka młodzieżowa, Informacja młodzieżowa: Wawrzyniec Pater, Edukacja szkolna: Julia Plachecka, Gracjana Więckowska, Szkolnictwo wyższe: Beata Skibińska, Katarzyna Aleksandrowicz, Edukacja pozaformalna: Ewelina Miłoić, Edukacja dorosłych: Karolina Milczarek, Alina Respondek, Kształcenie zawodowe: Izabela Laskowska, Edward Tororczak, Anna Kowalczyk, SALTO: Andriy Pavlovych, ELL: Anna Grabowska, EURYDICE: Anna Smoczyńska. **Korekta:** Agnieszka Pawłowiec, Weronika Walasek. **Fotografie:** zasoby FRSE oraz www.flickr.com. **Rysunki:** Michał Narojek. **Stale współpracują:** Marcin Malinowski, Klaudia Wojciechowska, dr hab. Jacek Kurzępa, dr Maciej Duszczyk. **E-mail redakcji:** eda@eurodesk.pl. **Wydawca:** Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa; tel. 22 622 66 70. Przedruk, kopiowanie i wykorzystanie tekstów (lub ich fragmentów) w innych mediach wymaga zgody autora. Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczenie w niej zawartości merytorycznej. Projekt został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię, poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.